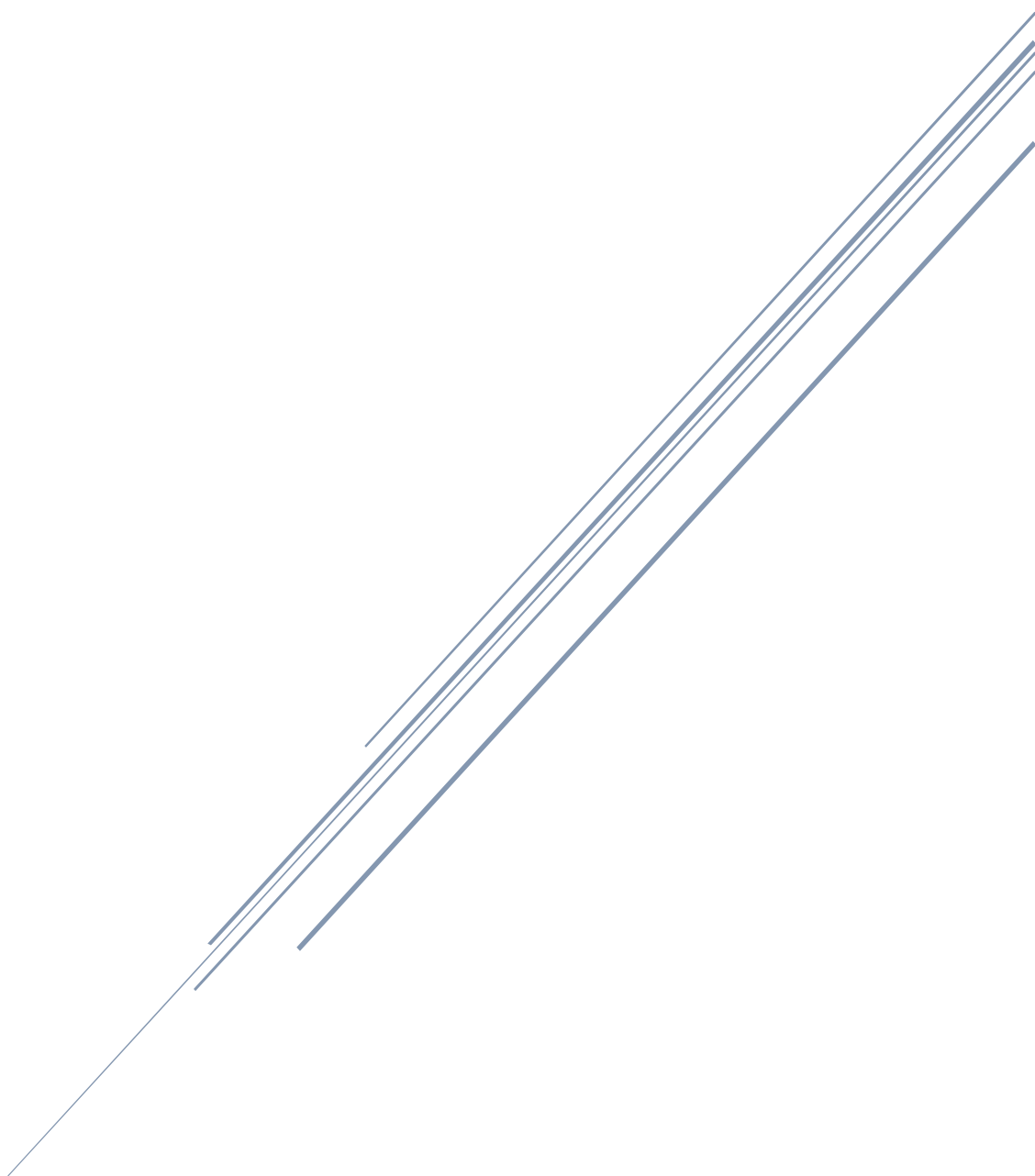

BEGROTING 2023

Beantwoording Technische vragen

Gemeente Opsterland

Inhoud

1	Opsterlands Belang	7
1.1	Besluitvorming over beleidsvoornemens.....	7
1.2	Gereed doelstelling/maatregel	7
1.3	Beoordeling beleidsvoornemens.....	7
1.4	Voortgang bij gelijke teksten 2022.....	7
1.5	Doorberekening personeelslasten	7
1.6	Nieuwe opgaven met actieve rol gemeente	7
1.7	Beschikbaar stellen middelen.....	8
1.8	Beschikbaarheid extra personeel	8
1.9	Ontwikkeling en sturing deelname externe activiteiten	8
1.10	Personeelskosten sociaal domein	8
1.11	Prijsstijging gas en elektra	9
1.12	Totaal Baten en lasten mutatie 2022-2023 – programma 3	9
1.13	Preventie thuiszitters	9
1.14	Taalvaardigheid leerlingen	10
1.15	Beleidsindicatoren programma 5	10
1.16	Regionale benchmark gemiddelden.....	10
1.17	Vaststelling omgevingsvisie.....	10
1.18	Financiële toelichting GIDS-gelden.....	11
1.19	Natuurinclusieve landbouw.....	11
1.20	Stijging woonlasten	11
1.21	Stijging afvalstoffen- en rioolheffing opbrengst.....	12
1.22	Verloop baten en lasten programma 3	12
1.23	Incidentele baten en lasten.....	12
1.24	Geprognostiseerde balans	13
1.25	Reserve Recreatie & Toerisme	13
1.26	Ontwikkeling reserves	13
1.27	Bijlagenboek staat van investeringen.....	13
2	FNP	13
2.1	Partisipaasjeferoardening	14
2.2	Regiodeal	14
2.3	AVG.....	14
2.4	Priisstiging gas en elektra	14
2.5	Hybride wurkjen	15
2.6	OWO-ferbân persoanienel sykje	15

2.7	Ûndermining.....	15
2.8	Sifers kriminaliteit Opsterlân.....	15
2.9	Berikberens minsken offline.....	15
2.10	Fersterken Tumba	15
2.11	Deltaplan/Lelyline	16
2.12	Programma's ferbetterjen taalfeardigens.....	16
2.13	Utkomsten Divosa Benchmark	17
2.14	Maatskiplike partners skuld problematyk.....	17
2.15	Maatregelen krapte yn de arbeidsmerke.....	17
2.16	Oansluting by fraachstikken yn en neffens it doarp.....	17
2.17	Mienskip	18
2.18	Ûndersyk/analyze soarch en wenjen	18
2.19	Trochûntwikkeling yntegrale oanpak ûnderwiis en soarch.....	18
2.20	Informele kontakten gemeente	18
2.21	Doarpskeamer	18
2.22	Doarpswethâlder.....	19
2.23	Himmelploech	19
2.24	Wenten wenningkorporaasjes mei enerzjylabel leger as C	19
2.25	Energzycoaches	19
2.26	Húsfêstingsferoarding.....	19
3	PvdA.....	20
3.1	Financiële ruimte begroting voor (energie) armoede.....	20
3.2	Uitbreiding formatie loonkosten.....	20
3.3	Stijging FTE's.....	20
3.4	Beleidsindicatoren programma 0.....	20
3.5	Duurzaamheidsreserve.....	20
3.6	Herijking afspraken gebruik gemeentelijke buitensportaccommodaties	21
3.7	Budget sportbeleid en activering	21
3.8	Burgerinitiatieven openbaar groen	21
3.9	Activerend week vullend programma statushouders	21
3.10	Dataspecialist sociaal domein	22
3.11	Monitoring effecten preventieve maatregelen.....	22
3.12	Financiële risico's sociaal domein c.q. jeugdzorg.....	22
3.13	Energie armoede onderzoek Data Fryslân	22
3.14	Waterbeleid.....	24
3.15	Vervanging wagens en gereedschap	25

4	CDA	25
4.1	Ontwikkeling begrotingssaldo	25
4.2	Gemeentefonds 2026	25
4.3	Rioolheffing en afvalstoffenheffing	25
4.4	Financieel overzicht begroting	26
4.5	OWO bedrijfsvoering	26
4.6	Rijksbijdrage Regiodeal	26
4.7	Formatie	27
4.8	Beoordeling dienstverlening	27
4.9	Uitbreiding formatie	27
4.10	Kosten per FTE	27
4.11	Kosten ondersteuning extra wethouder	27
4.12	Klanttevredenheidsonderzoek	28
4.13	Energielasten stijging taakveld 0.3	28
4.14	Inventarisering dienstverlener ondernemers	28
4.15	Peuter Plus	28
4.16	Vrijtijdsbesteding icm dorpshuizen en de Skâns	29
4.17	Kunstgrasvelden	29
4.18	Samenwerking professionals en mantelzorgers	29
4.19	Dorpshuizenbeleid	29
4.20	Toelichting financiën programma 6	30
4.21	100% Duurzaam inkopen	30
4.22	Gerealiseerde besparing mwh	30
4.23	Gerealiseerde opwekking duurzame energie	31
4.24	Omgevingsvisie en omgevingsplan	31
4.25	Doorstroming woningvoorraad	31
4.26	Voorrang woningmarkt	31
4.27	Toekomstbestendige landbouw	31
4.28	Grondgebonden landbouw	32
4.29	Kostendekkendheid afvalstoffenheffing en rioolheffing	32
4.30	Financiële tegenvallers projecten	32
4.31	Kosten de Skâns	32
5	ChristenUnie	33
5.1	Apparaatskosten	33
5.2	Kwaliteit dienstverlening	33
5.3	OWO indexatie en verhouding apparaatskosten	33

5.4	AVG.....	33
5.5	Ondermijning.....	33
5.6	Verwijzing bureau Halt	34
5.7	Crisisorganisatie	34
5.8	Animo bedrijven voor Opsterland.....	34
5.9	Peuter Plus.....	34
5.10	Stichting Sportgebouw Kortezwaag	35
5.11	Voorkomen thuiszitten.....	35
5.12	Noodgebouwen de Oanrin Bakkeveen.....	35
5.13	Varen in de Friese Wouden	35
5.14	Klachten onderhoud binnen de bebouwde kom.....	35
5.15	Kwalitatief goede sportlocatie	36
5.16	Actieplan dorpshuis.....	36
5.17	Led verlichting	36
5.18	Gezondheidsprojecten	36
5.19	E-sports gezondheidsproject	36
5.20	Ontwikkeling bouwgronden	37
5.21	Percentage LED verlichting.....	37
5.22	Tiny houses.....	37
5.23	Nieuwe investeringen.....	37
6	GroenLinks.....	37
6.1	Gemeentefonds 2026.....	37
6.2	Geweldig Gorredijk.....	38
6.3	Waardering dienstverlening.....	38
6.4	Externe inhuur	38
6.5	OWO Samenwerking	38
6.6	Brandweer	39
6.7	Laaggeletterdheid.....	39
6.8	Schuldhelpverlening	39
6.9	Bewustwording dementie	39
6.10	Actieplan preventie	39
6.11	Dorpswethouder	40
6.12	Begroot bedrag Jeugdzorg.....	40
6.13	Maatregelen klimaatbestendig Opsterland	40
6.14	Duurzaam bouwloket	40
6.15	Lelylijn/Deltaplan.....	40

6.16	DSO investering	41
6.17	Energiecontract	41
6.18	Rentepercentage	42
6.19	Ontbinding PBE.....	42
7	VVD	42
7.1	Gemeentefonds 2026.....	42
7.2	Krappe arbeidsmarkt.....	42
7.3	Rol gemeente stikstof discussie	43
7.4	Verbruik Gas en Electra gemeente.....	43
7.5	Fietspaden	44
7.6	Beschermen bermen	44
7.7	Invloed oorlog Oekraïne en inflatie op ondernemers.....	44
7.8	Lelylijn/Deltaplan.....	44
7.9	Vergunningen met stikstof effecten.....	45
7.10	Betrokkenheid ondernemers bij economisch beleid	45
7.11	MKB onderzoek	45
7.12	Detailhandelsvisie.....	45
7.13	Cultuurcoach	45
7.14	Preventie bij thuiszitten	46
7.15	Vrijetijdsbesteding.....	46
7.16	Musea Opsterland	46
7.17	Opsterland-pas	46
7.18	Wet inburgering	47
7.19	Ambitie tegenprestatie uitkering	47
7.20	Water bufferen.....	47
7.21	(Ver)nieuwbouw Sportcentrum Kortezwaag	47
7.22	Mogelijkheden woningbouwlocaties	47
7.23	‘spoorboekje’ woonplannen.....	47
7.24	Actieplan Wonen	48
7.25	De Skans	48
8	D66	48
8.1	Tarief afval- en rioolheffing	48
8.2	Projectmatige aanpak.....	48
8.3	Specificatie fte uitbreiding	48
8.4	Begrote kosten OWO.....	49
8.5	Circulaire economie.....	49

8.6	Stichting Sportgebouw Kortezwaag	49
8.7	Stimulering initiatieven leefomgeving	49
8.8	Monitoring voortgang WEN	50
8.9	Doorstroming lokale woningvoorraad	50

1 Opsterlands Belang

1.1 Besluitvorming over beleidsvoornemens

De (beleids)-voornemens voor 2023 staan in de begroting vermeld. Zijn de genoemde beleidsvoornemens ook meteen goedgekeurd als we de begroting goedkeuren of komt daar nog een separaat besluitvormingsstuk over?

Met het vaststellen van de begroting worden de genoemde beleidsvoornemens vastgesteld.

1.2 Gereed doelstelling/maatregel

Zijn de voornemens gereed per ultimo 2023 (tenzij anders vermeld)?

De doelstellingen die geformuleerd zijn, zijn de doelstelling uit het coalitieakkoord. Deze doelstelling hebben dus betrekking op de gehele bestuursperiode. De maatregelen zijn de acties die er in 2023 uitgevoerd gaan worden om de doelstelling te bereiken.

1.3 Beoordeling beleidsvoornemens

Uit eerdere sessies hebben we begrepen dat de beoordeling in welke mate een beleidsvoornemen is geslaagd, getoetst moet worden tegen het beschreven beleidsvoornemen ("Wat willen we bereiken"). Hoe doen we dat als de beleidsvoornemens vaag zijn opgesteld (zoals "meer inzetten op")?

De verantwoording is dan gericht op het beantwoorden van de inputvraag (is er daadwerkelijk meer inzet gepleegd). Dit omdat niet altijd het effect (output / outcome) van een maatregel is te bepalen

1.4 Voortgang bij gelijke teksten 2022

Sommige teksten waarin acties zijn benoemd, zijn nog dezelfde als begroting 2022. Betekent dit dat er geen voortgang is geboekt?

Dit betekent dat de activiteit in kwestie nog loopt en dat het doel uit 2022 ook voor 2023 het te realiseren doel is.

1.5 Doorberekening personeelslasten

Er wordt op vele plaatsen met "*doorberekening personeelslasten*" geschoven tussen de programma's. Hoe kunnen we de financiën per programma dan nog goed beoordeeld worden? (bijvoorbeeld sociaal domein, prog 6 met half miljoen euro)

Tot en met de begroting 2022 werden een aantal medewerkers dmv interne facturering doorbelast naar programma 6. Deze medewerkers zijn nu meegenomen in de totale personele doorbelasting.

Bij de financiële analyse is per taakveld aangegeven waar de mutaties in zitten. Daarbij is zichtbaar welk deel betrekking heeft op doorbelasting personeel en welk deel andere oorzaken heeft. Op deze wijze kan er alsnog een goede vergelijking plaatsvinden.

1.6 Nieuwe opgaven met actieve rol gemeente

Pag 6 "*Aan de ene kant zijn er namelijk veel opgaven waarin de gemeente een actieve rol moet gaan spelen en waarvoor in 2023, 2024 en 2025 ook aanzienlijk meer middelen voor beschikbaar zijn gesteld.*" Kunt u ons een overzicht geven van de opgaven en de bijbehorende middelen met de bijbehorende invloed op de inspanning van de organisatie (aantal Fte, ICT, ...)?

De uitspraak in de inleiding is algemeen gericht. Het gaat hier om opgaven zoals de energietransitie, woningbouwopgave en stikstofproblematiek. In het verlengde van de ambities in het landelijk coalitieakkoord zijn er extra middelen aan het gemeentefonds toegevoegd. Deze extra middelen zijn niet specifiek gelabeld. Qua inzet, er is in de begroting 2023 voor de komende drie jaren budget opgenomen voor een project/programma manager stikstof en een adviseur energietransitie. Hierbij is er bewust voor gekozen om dit te beperken tot maximaal drie jaar omdat voor het jaar 2026 e.v. er geen duidelijkheid is over de bestendigheid van het gemeentefonds. Daarbij is het op dit moment ook niet te voorzien óf er over drie jaar nog behoefte is aan deze inzet.

1.7 Beschikbaar stellen middelen

Wat bedoekt u met “zijn beschikbaar gesteld”? Heeft het Rijk beschikbaar gesteld of heeft het college door bijgaande begroting beschikbaar gesteld?

Als deze vraag betrekking heeft op *“Aan de ene kant zijn er namelijk veel opgaven waarin de gemeente een actieve rol moet gaan spelen en waarvoor in 2023, 2024 en 2025 ook aanzienlijk meer middelen voor beschikbaar zijn gesteld.”* dan is het antwoord twee keer ja. In het gemeentefonds zijn hier extra middelen voor opgenomen die het college vervolgens in deze begroting voorstelt beschikbaar te stellen voor de uitgave.

1.8 Beschikbaarheid extra personeel

Pag 6 *“De VNG is in overleg met het Rijk om te komen naar een oplossing voor dit ravijn.”*

Dit is maar 1 kant van het verhaal. Er is (momenteel) nauwelijks extra personeel beschikbaar is; er zijn geen handen. Hoe anticipeert de gemeente daarop?

Los van de uitdaging van het werven en vasthouden van het personeel leidt de afname in de algemene uitkering met 5 miljoen in 2026 nu al tot een tekort in de jaarschijf 2026. Dat tekort zorgt er voor dat al in alle beslissingen rekening mee moet worden gehouden dat dit tekort niet verder oploopt met alle risico's van dien.

1.9 Ontwikkeling en sturing deelname externe activiteiten

VNG heeft in 2021 in een onderzoek vastgesteld dat er bij de gemeentelijke organisatie keuzes moeten worden gemaakt. Dit gaat niet over de taken, maar de invulling van de taken, zoals bezoeken bijeenkomsten. Kunt u aangeven hoe de ontwikkeling is van deelname aan externe activiteiten en hoe hier op wordt gestuurd?

Als medewerkers willen deelnemen aan een externe activiteit, zoals een congres of opleiding, overleggen zij dit met hun leidinggevende. De leidinggevende geeft al dan niet toestemming voor de deelname en houdt hierbij rekening met de tijd die het kost, het nut van deelname en de kosten. Wij houden geen overzichten bij van deelname aan externe activiteiten, maar de inschatting is dat de deelname in de afgelopen jaren door corona lager is geweest dan daarvoor.

1.10 Personeelskosten sociaal domein

Pag 15 *“Tot en met 2022 werd een gedeelte van de salariskosten rechtstreeks aan programma 6 doorberekend. Vanaf 2023 gaat dit via de doorberekening van personeelslasten, in overeenstemming met de andere programma's. Hierdoor wordt er in 2023 €497.000 minder rechtstreeks doorberekend naar programma 6.”* Net als vorig jaar vindt er een verschuiving plaats naar programma 0, deze keer een half miljoen. Wat zijn de daadwerkelijk begrote kosten voor de onderdelen van het sociaal domein en hoe liggen deze in relatie tot de toegerekende inkomsten uit het accres (zie ook pag 113). Vorig jaar is een tabelletje verstrekt.

De algemene uitkering kent geen opdeling taakvelden. De algemene uitkering kent een indeling in clusters. Die verdeling komt in alle gevallen niet 1-op-1 over met de taakvelden ook al lijken ze qua naamgeving op elkaar. De informatie over het gemeentefonds (op gemeenteniveau) is openbare informatie en is door het ministerie van BZK gepubliceerd op de website: <https://findo.nl/dashboard/dashboard/gemeentefonds--nieuw-model->

Dit overzicht laat de bedragen per cluster zien.

Gemeentefonds 2023

Totale uitkering naar cluster	Clusters	Taakvelden	
Participatie	€ 8.438	€ 6.632	6.1, 6.4 & 6.5
Individuele voorzieningen Wmo	€ 6.805	€ 8.884	6.6, 6.71 & 6.81
Individuele voorzieningen Jeugd	€ 11.296	€ 9.655	6.72 & 6.82

€ x 1000

1.11 Prijsstijging gas en elektra

Pag 16 *“De raming van de kosten van huisvesting zijn in 2023 met €160.000 gestegen i.v.m. de te verwachten prijsstijging voor gas en elektra.”*

Wat doet de organisatie er in concreto aan om de kosten zo weinig mogelijk te laten stijgen? Het is belastinggeld en de gemeente wil voorbeeldfunctie vervullen. Dan is toch transparantie belangrijk en dienen goede voorbeelden te worden gegeven.

Er is al veel gedaan voor de gebouwen voor de eigen organisatie. Het gemeentehuis (energielabel B) met isolatie, nieuwe techniek en grondwarmte. De Wetterwille 5 (energielabel A) is al bijna energieneutraal met zonnepanelen en een houtkachel. Voor het gemeentehuis worden de mogelijkheden van zonnestroom beoordeeld. Mogelijke aanvullende maatregelen zijn beperkt. Bij aanpassingen en vervangingen worden duurzame alternatieven toegepast. Overigens is het toepassen van duurzaamheidsmaatregelen aan historische en monumentale gebouwen niet eenvoudig.

1.12 Totaal Baten en lasten mutatie 2022-2023 – programma 3

Pag 27 Tabel. Waardoor zijn de lasten en baten ongeveer 8 ton lager geworden in vergelijking met 2022? Dat is niet toegelicht. En m.b.t. MJB 2024 gaat er bij beiden weer 5 ton af.

Dit heeft twee oorzaken. 1) Regiodeal. In 2022 en 2023 zijn € 226.000 aan baten en lasten opgenomen en in 2024 € 180.000. Daarna zijn er geen baten en lasten meer opgenomen doordat het project afgerond is. 2) Grondexploitatie. De baten en lasten van de grondexploitatie in 2022 zijn €1.618.000, 2023 €909.000, 2024 €326.000, 2025 €283.000 en vanaf 2026 €0,-. Hoe verder in de tijd des te lastiger is het inschatten van de baten en lasten van de grondexploitatie. Daarom wordt een voorzichtigheidsprincipe toegepast

1.13 Preventie thuiszitters

Pag 30 *“Door proactief te handelen en in te zetten op preventie, willen we voorkomen dat kinderen die het risico lopen uit te vallen thuiszitters worden.”*

Wat moeten we ons hierbij voorstellen? Wat is het effect? (zie ook vraag 1.3)

Er zijn wettelijke verplichtingen over het melden van verzuim. Wanneer de leerplichtambtenaar eerder betrokken wordt bij het verzuim is er een grotere kans dat er gezamenlijk een passend plan opgesteld kan worden, waarmee thuiszitten voorkomen wordt. Tegelijkertijd is er een groep leerlingen die geoorloofd thuiszit. Dit zijn bijvoorbeeld kinderen die ziek

gemeld zijn. Deze geoorloofde thuiszitters hoeven formeel niet gemeld te worden bij de leerplichtambtenaar, terwijl in de praktijk vaak blijkt dat er bij deze leerlingen veel speelt dat de schoolgang belemmerd. Om schoolverzuim en uitval te voorkomen is er afstemming nodig met verschillende betrokken partijen als scholen en samenwerkingsverbanden en daar gaan we aan werken vanuit een gezamenlijk doel, namelijk dat leerlingen naar school gaan en een startkwalificatie halen (=effect).

1.14 Taalvaardigheid leerlingen

Pag 30 *“Door het inzetten van diverse programma’s op scholen wordt de taalvaardigheid van leerlingen verbeterd.”*

Is dit niet een verantwoordelijkheid van de scholen?

Natuurlijk zijn scholen verantwoordelijk voor het verbeteren van taalvaardigheden. Dat sluit niet uit dat er in een samenwerking tussen school en gemeente extra op ingezet kan worden. Het goed beheersen van taalvaardigheden is niet alleen een vereiste bij veel andere schoolvakken, maar raakt ook aan het volwaardig mee kunnen doen in de maatschappij. Laaggeletterdheid bij volwassenen kan veel problemen veroorzaken op sociaal-, maatschappelijk- en financieel vlak. Het gevoel van welbevinden ligt lager en de gezondheid van mensen die laaggeletterdheid zijn is over het algemeen slechter. Al deze redenen maken vroeg investeren in taalvaardigheid belangrijk.

1.15 Beleidsindicatoren programma 5

Pag 38 (ook pag 56)

Hoe worden de gegevens in de tabel gemeten? Het gaat toch over bewegen in het algemeen, dan is verenigingsverband toch geen verplichting? (geeft ook minder gedoe bij vergunningen).

Het % niet-sporters in Opsterland is 53,3%: dit betreft inwoners van 19 jaar en ouder die niet minstens één keer per week aan sport doen. Hiermee wordt bedoeld sporten in verenigingsverband én individueel sporten. Deze informatie is afkomstig uit de Gezondheidsmonitor volwassenen van GGD.

In de tabel daaronder staat het aantal inwoners dat lid is van een sportvereniging: mannen 19,8% en vrouwen 11,3%, in totaal 31,1%. Deze gegevens zijn afkomstig van NOC*NSF via het Kennis en Informatie Systeem Sport (KISS)

1.16 Regionale benchmark gemiddelden

Pag 41 *“We willen zowel meer cliënten uit de bijstand laten uitstromen als minder inwoners de bijstand laten instromen ten opzichte van de regionale benchmarkgemiddelden.”* “Op zijn minst” nog toevoegen, lijkt ons. Waar vinden we de regionale benchmark gemiddelden? Landelijke cijfers zijn wel vermeld.

De gemeente Opsterland is deelnemer aan de landelijke Divosa Benchmark, een instrument waarmee gemeenten hun prestaties op het gebied van Werk & Inkomen meten en kunnen vergelijken met meer dan 220 andere gemeenten, met de regio, met de provincie en met het landelijke gemiddelde. Deze benchmark wordt periodiek geactualiseerd.

1.17 Vaststelling omgevingsvisie

Pag 55 *“In 2023 gaan we op basis van de Omgevingsvisie onderzoeken welke gebieden in aanmerking komen om als duisternisgebied aangewezen te worden. In deze gebieden zullen beperkingen gaan gelden voor lichtgebruik”*

De omgevingsvisie is nog niet vastgesteld. Hoe kunt u hier dan op vooruit lopen? (zie ook vraag 1.1)

De omgevingsvisie wordt volgens de huidige planning in 2023 door uw raad vastgesteld. Met de Omgevingsvisie geeft u een kader voor het onderzoek naar mogelijke duisternisgebieden. Wij gaan hier uiteraard pas na vaststelling van de Omgevingsvisie mee aan de slag.

1.18 Financiële toelichting GIDS-gelden

Pag 62 *“In 2022 is €81.000 opgenomen voor GIDS-gelden. De GIDS-gelden bedragen €43.000 (meicirculaire) en €38.000 (resultaatbestemming jaarrekening 2021). Vanaf 2023 zijn geen deze gelden niet opgenomen. Dit geeft een voordeel €81.000.”*

Kunt u uitleggen waarom dit (en voor wie) een voordeel is. Waarom zijn deze in 2023 niet meer opgenomen?

Technisch gezien is het een voordeel omdat we een vergelijking maken tussen 2022 en 2023. Wanneer er minder uitgegeven wordt in 2023 ten opzichte van 2022 noemen we dat een voordeel. De uitgave is niet meer opgenomen omdat in de decentrale uitkering GIDS gelden in 2022 voor het laatst in het gemeentefonds zat.

1.19 Natuurinclusieve landbouw

Pag 69

“De provincie streeft naar duurzame, natuurinclusieve landbouw in 2025. Wij sluiten ons hierbij aan en ondersteunen daarvoor de provinciale landbouwdeals.”

Wat wordt hier bedoeld, klopt het jaartal? Wat betekent het woord “ondersteunen”?

Het jaartal 2025 is juist. Het provinciale landbouwbeleid is samengevat in de beleidsbrief ‘Naar een duurzame landbouw’ uit 2017: ‘De provincie streeft daarbij naar een duurzame, natuurinclusieve landbouw in 2025. Dat wil zeggen “een landbouw die grondgebonden en circulair is, bijdraagt aan het herstel van biodiversiteit, maatschappelijk draagvlak heeft én, niet in de laatste plaats, duurzaam economisch renderend is”.

Met “ondersteunen” bedoelen we dat we dit streven onderschrijven en dus ook deze benadering volgen als uitgangspunt bij beleid en maatregelen en bij relevante overleggen met de sector en tussen overheden.

1.20 Stijging woonlasten

Pag 71 Waardoor zijn de woonlasten in 2022 zo snel gestegen? En wat is de verwachting voor 2023 (en hoe is deze bepaald)?

Dit zijn de woonlasten zoals ze berekend worden door COELO. Zij hanteren; Ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing; woning met gemiddelde waarde; na aftrek van eventuele heffingskorting; euro per jaar per huishouden. (Let op, voor afval is dit niet alleen het vast tarief maar wordt ook rekening gehouden met een gemiddeld aantal ledigingen. In de begroting staat het vaste tarief opgenomen)

Als we naar de specificatie op COELO kijken dan zit de stijging voor een groot deel in de OZB heffing. Dit komt doordat zij rekenen met een gemiddelde woningwaarde per gemeente. De gemiddelde woningwaarde waarmee ze rekenen is met bijna €70.000 gestegen. Dit wil niet zeggen dat elke woning een WOZ-waarde stijging van €70.000 heeft gehad.

	2021	2022	verschil
Afvalstoffenheffing	250	266	16
Rioolheffing	248	256	8
OZB	255	301	46

Totaal	753	823	70
Gem woningwaarde	260.072	329.810	69.738

Voor 2023 blijft het saldo van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing gelijk. De enige stijging in de woonlasten is de stijging van de OZB last. De OZB opbrengsten zijn enkel geïndexeerd met het CPI (2,4%). Het tarief zal dalen voor 2023 omdat de WOZ-waarde van de totale woningvoorraad binnen Opsterland harder stijgt dan 2,4%. Wat het exacte effect is dus afhankelijk van de WOZ-waarde ontwikkeling van de individuele woning.

Simpel gerekend OZB 2022 €301 + indexatie van 2,4%= OZB 2023 €308.

De totale woonlasten zouden dan stijgen van € 823 naar € 830. Wat een procentuele stijging is van 0,85%

1.21 Stijging afvalstoffen- en rioolheffing opbrengst

Pag 75 De som van afvalstoffenheffing en rioolheffing stijgen met 2,86% t.o.v. begroting 2022. Dat is toch in tegenspraak met dat de som gelijk blijft t.o.v. 2022. Of speelt er nog wat anders?

Het bedrag in de tabel op pagina 75 is per abuis niet aangepast na het besluit om de rioolheffing niet kostendekkend te laten zijn. Het juiste bedrag moet €3.180 ipv €3.287 zijn. Dit zal aangepast worden voor de raadsvergadering. Op basis van de juiste baten blijft een stijging van 1,35% over (€ 87.000) Dit ontstaat door mutatie in de kengetallen waarop de berekening gebaseerd is zoals aantal aansluitingen, aantal een-persoons/meer-persoonshuishoudens, aantal ledigingen etc.

1.22 Verloop baten en lasten programma 3

Pag 116 Begroting prog 3 economie: het verloop van baten en lasten in de tijd gezien: kunt u dat toelichten?

Is eigenlijk dezelfde vraag als 1.12. Dit heeft twee oorzaken. 1) Regiodeal. In 2022 en 2023 zijn € 226.000 aan baten en lasten opgenomen en in 2024 € 180.000. Daarna zijn er geen baten en lasten meer opgenomen doordat het project afgerond is. 2) Grondexploitatie. De baten en lasten van de grondexploitatie in 2022 zijn €1.618.000, 2023 €909.000, 2024 €326.000, 2025 €283.000 en vanaf 2026 €0,-

1.23 Incidentele baten en lasten

Pag 118 "Lasten die we vorig jaar nog incidenteel opnamen, zoals personele lasten en subsidies, zijn dus niet als incidenteel verwerkt als structureel".

Welke mogelijke lasten zijn er die geen kerntaak van de gemeente zijn?

De lijst incidenteel gaf een goed beeld van uitgaven. Die lijst is blijkbaar nog steeds te maken als "tijdelijk structurele uitgave" (wat voorheen incidenteel werd genoemd). Kunt u ons die lijst verstrekken?

De handreiking geeft weinig ruimte tot het inzetten van incidentele middelen. Ook in gesprek met de toezichthouder blijkt dat er weinig uitgaven in aanmerking komen voor incidentele lasten. Een van de manieren waardoor we nog wel onze reserves kunnen inzetten is door het gebruik van structurele onttrekkingen van reserves. De voornaamste mogelijkheid is de reserve dekking kapitaallasten. Hierbij worden de afschrijvingslasten van een investering door de reserve gedekt waardoor de structurele last nihil is. Dit hebben wij nog niet toegepast omdat dat als nadeel heeft dat wanneer het actief helemaal afgeschreven is en geen ruimte in de begroting is voor de

afschrijvingslast van de vervanging. Dan zou er opnieuw gedoteerd moeten worden aan de reserve dekking kapitaallasten.

Er is geen specifieke lijst meer met tijdelijke budgetten.

1.24 Geprognostiseerde balans

Pag 119 Hoe is het blijkaar standaard bedrag van overlopende passiva opgebouwd? Elk jaar 19 mln.

Dit betreft de geprognostiseerde balans. De bedragen zijn schattingen en veelal in lijn met de laatste vastgestelde balans per 31-12-2021. Wij houden geen exacte lange termijn prognose bij van de balansstanden.

1.25 Reserve Recreatie & Toerisme

Pag 121 De toeristenbelasting brengt €178.000 op en in de reserves gaat 155.000. Waar wordt het verschil van 23.000 verklaard? Waar gaat de jaarlijkse onttrekking van 155.000 naar toe?

De dotatie en onttrekking aan de reserve recreatie en toerisme zijn gelijk aan elkaar. De dotatie vindt plaats in programma 3 waar de opbrengst van de toeristenbelasting zit. De onttrekking gaat naar programma 5 waar deze aan recreatie en toerisme uitgegeven wordt. De reserve recreatie en toerisme is een egalisatie reserve. Dat houdt in dat de daadwerkelijke dotatie gelijk is aan de ontvangen toeristenbelasting en de daadwerkelijk onttrekking gelijk aan de daadwerkelijke uitgaven.

1.26 Ontwikkeling reserves

Voorbeeld: reserve “zwembad Bakkeveen”: waarom wordt deze niet besteed aan de beoogde impuls? Er zijn meer reserves die in de tijd worden doorgetrokken, zoals ook omgevingswet en De Treffer. Energie transitie houdt ineens op, zonder dat er onttrokken wordt. Kunt u de filosofie hierachter uitleggen?

Dat de energietransitie ineens ophoudt is onjuist. De formule is niet doorgetrokken. Het doel van de reserves is nog steeds dat ze besteed gaan worden. Wat dit overzicht laat zien qua mutaties zijn de begrote dotaties en onttrekkingen die ook in de programma's zijn verwerkt. Een groot deel van de reserves zijn egalisatiereserves. Dat houdt in dat afhankelijk van de gemaakte kosten en het hoogte van het budget gedoteerd of onttrokken wordt aan de reserve. Deze dotaties en onttrekkingen worden door de onzekerheid van de hoogte niet begroot. Zoals zichtbaar in de jaarstukken vinden in de realisatie wel degelijk mutaties plaats in de reserves.

1.27 Bijlagenboek staat van investeringen

Waarom is dit jaar de “staat van de investeringen” niet opgenomen? Dit gaf een concreet beeld van de waarde van objecten en investeringen. Kan dit alsnog? (incl. de leeftijd van de investering zoals vorig jaar ook gevraagd).

Op dit moment is het gewenste overzicht nog niet beschikbaar. De activa module kon pas na het vaststellen van de jaarstukken gemigreerd worden. Daarna heeft men zich eerst gericht op diverse controles om vast te stellen dat alle brongegevens juist over zijn gezet en de berekende standen correct zijn. Mocht deze lijst voor de behandeling nog beschikbaar komen dan sturen we deze nog na.

2 FNP

Thema bestuur

2.1 Partisipaasjeferoarding

Der wurdt hjir sein dat der in partisipaasjeferoarding opstelt wurdt: wurdt hjir dan tocht oan ditsels opstellen of bin der bygelyks foarbylden yn oare gemeenten dy't oernaam wurde kin ynstee fan sels it fiel op 'e nij út te finen?

Der binne gemeenten dy't al wat fierder binne dan Opsterlân mei in partisipaasjeferoarding. By it opstellen fan ús feroarding sille wy dêrom graach gebrûk meitsje fan de ûnderfinings fan oare gemeenten en de kunde fan organisaasjes as de VNG.

2.2 Regiodeal

Mei de Regiodeal is der in moai bedrach beskikber. Op grûn wêrfan wurde hjirfoar projekten kozen?

Yn 2020 is de oanfraach Regio Deal Súdeast-Fryslân (fiif gemeenten tegearre mei Provinsje en Wetterskip) honorearre mei in ryksbydrage foar de perioade 2020 -2023. Neitiid is ien en oar fierder útwurke oant de Regio Deal Súdeast-Fryslân. De projekten binne selektearre op grûn fan de pylders “ Vitale Kernen ” en “ Veerkrachtig Landschap ” en de ferbinende tema's “ Recreatie & Toerisme ” en “ Duurzame Energie ”. Foar in wiidweidich oersjoch sjoch: www.regiodealoostfriesland.nl

De ried is mei in riedsbrieff (d.d. 5 april 2022) ynformearre oer it kolleezjebeslút foar de besteging fan de oan Opsterlân takende ryksbydrage Regiodeal Zuidoost Friesland fan € 1.600.000, -. Yn dizze brieff binne de ferskate projektûnderdielen taljochte. Yn 2022 en (uterlik) 2023 wurdt de ryksbydrage bestege oan de neamde (diel)projekten.

By de perspektyfbrieff 2021 hat de ried ynstimd mei it beskikber stellen fan € 1.200.000, - foar it Programma De Gordyk en € 400.000 foar De Brink Bakkefean.

2.3 AVG

Der wurdt sein dat der yn 2023 AVG maatregels folslein ynfierd wurde, betsjut dit dat der kâns wie yn 2022 dat privé-gegevens net folslein beskerme wienen?

De AVG is yn de basis in wetjouwing dy 't ús as organisaasje opleit om soarchfâldich om te gean mei persoansgegevens. It foldwaan oan de AVG en byhearrende maatregels betsjut net dat der gjin persoansgegevens lekt wurde kinne. It soarget der wol foar dat wy de kânsen op in datalek sa goed mooglik beheine. Ek helpt it ús om by in datalek op in soarchfâldige wize op te gean mei sa 'n ynsidint om de skea foar sawol de belutsenen as de organisaasje te beheinen.

Yn 2022 waard der troch de organisaasje al soarchfâldich om gien mei persoansgegevens. Yn 2023 soargje wy derfoar dat de wurkwize en byhearrende prosedueres ek offisjeel fêstlein wurde, sa 't ús oplein wurdt troch de AVG.

2.4 Priisstiging gas en elektra

Yn paragraaf 0.3 wurdt yn de lêste sin sein dat foar de ferwachte priisstiging fan gas en elektra yn 2023 35.000 euro oan de kant lein wurdt. Is dit in realistysk bedrach? Ek sjoen oare bedragen dy't yn de begrutting neamd wurde.

Ja, it binne realistyske bedraggen. De enerzjy wurdt troch de gemeenten yn Fryslân mei-inoar ynkocht fia OVEF. Foar 2023 is in part fan de folumes enerzjy ynkocht. De rest fan de enerzjy moat noch op de merk ynkocht wurde. Dy merk hat no 3 oant 4 kear hegere prizen as oare jierren.

De enerzjykosten foar de gemeente geane yn 2023 omheech mei € 575.000, - (en fan 2024 ôf sels € 700.000, -). De ekstra kosten binne ferdield oer ferskate programma's dêr 't de kosten foar de enerzjy makke wurde (ôfrûne): € 35.000 foar VMBO skoalle, €161.000 foar it gemeentlik apparaat,

€110.000 foar iepenbiere ferljochting, € 84.000 foar gymsealen, € 5.000 foar keunstwurken (wei / wetter) en € 180.000 foar rioelearring.

Thema Dienstverlening en organisatie

2.5 Hybride wurkjen

Al earder is der sprutsen oer it hybride wurkjen en it oanpassen fan de gemeentlike gebouwen. Wat foar oanpassings moatte jo dan oan tinke en binne der al oanpassings dien, sa ja, wat foar?

Yn it gemeentehûs binnen bygelyks in oantal fergaderromtes oanpast. Yn dizze romtes hingje goede skermen en kamera's, sadat minsken ek fanút hûs meidwaan kinne oan in oerlis. Dêrnjonken binne der in oantal wurkromtes spesjaal ynrjochte as stiltewurkplak of keamer om te (fideo)beljen.

2.6 OWO-ferbân persoaniel sykje

By it sykjen nei persoaniel wurdt der gearwurke yn OWO-ferbân, betsjut dit ek dat der persoaniel socht wurdt dy't by mear as ien gemeente oan de slach kin?

Troch de krapte op de arbeidsmerk moatte wy hieltyd kreativer wurde by it finen fan nij persoaniel. Yn guon gefallen kin gearwurking mei de oare OWO-gemeenten in goede oplossing wêze, bygelyks by it útfieren fan in mienskiplik projekt. Dêrnjonken is yn septembar it OWO-traineeprogramma úteinset. Yn dit programma fan twa jier wurkje 6 trainees in alle trije OWO-gemeenten, hieltyd foar in perioade fan in healjier.

Thema Openbare Orde en Veiligheid

2.7 ûndermining

Om hoefolle sinjalen rûnom ûndermining yn 2022 (oant no ta) gie it?

We kinne net presys oanjaan hoefolle sinjalen rûnom ûndermyning we oant no ta ûntfongen ha yn 2022. Undermynjende kriminaliteit kin ferweevje yn ûnderskate aktiviteiten. Wy ûntfange geregeld meldingen út de yntern amtlike organisaasje, fan kolleezje en ried, mar ek fan netwurkpartners, ûndernimmers en ynwenners wêrby 't sinjalen oanwêzich wêze kinne dy 't mooglik tsjutte kinne op ûndermynjende kriminaliteit. Ek as dat net de oarspronklike oanlieding fan de melding oanbelanget. Under oare binnen it Lokaal Informatieoverleg Ondermijning wurde sinjalen mei-inoar besprutsen en ôfwoegen.

2.8 Sifers kriminaliteit Opsterlân

Binne der oersichten fan sifers rûnom kriminaliteit yn de gemeente beskikber?

Kriminaliteit sifers fan de gemeente kinne rieplachte wurde yn de online boarne fan de VNG: www.waarstaatjegemeente.nl. Dêrneist fersoarget de plysje yn de kwartaal -, heal - en jier in rapportaasje dy 't binnen de lokale Driehoek besprutsen wurdt.

2.9 Berikberens minsken offline

De ynwenners en ûndernimmers wurde fia de hiemside en de Facebook ynformearre oer hoe't sy harren beskermje kinne tsjin ynbraak. Hoe berik je de minsken dy't net yn de digitale wrâld sitte?

Neist de online kommunikaasjekanalen sette wy ek de Sa! yn foar it dielen fan ynbraakprevisjetips.

2.10 Fersterken Tumba

Wat betsjut it fersterken fan Tumba?

Gemeenten ha de wetlike taak fan in anti-diskriminaasje foarsjenning. Yn Opsterlân fieret Tumba dizze wetlike taak út. It Ryk hat gemeenten de opdracht jûn om dizze foarsjenning te fersterkjen. Ynwenners moatte op ferskate manieren in oanfraach dwaan kinne (tillefoanysk, fia in app, fia in webside en sa fierder). Ek moat de foarsjenning better sichtber wêze (mear promoasje sadat alle ynwenners witte wat it is). Fierder moatte meldingen earder behannele en ôfhannele wurde.

Thema Ondernemen

2.11 Deltaplan/Lelyline

Op side 24 stiet dat der in posityf advysrapport is wat it Deltaplan en de Lelyline oanbelanget. Om hokker advysrapport giet dit? En wat binne de mooglikheden as bliken docht dat de Lelyline en it Deltaplan der net komme?

Yn de begrutting sketse wy oan it begjin fan elk programma en foar elk tema de relevante trends en ûntwikkelings. Mei jo fraach reagearje jo op ûndersteande alinea út sa 'n skets op side 24 (programma 3 – Economy) fan de begrutting. Dizze alinea giet dus net oer in doelstelling of maatregel.

(p. 24) “ Door de drie noordelijke provincies is onder de noemer van Deltaplan voor het Noorden input geleverd aan het kabinet. Yn gearhing mei in posityf advysrapport oer de Lelyline is Súdeast Fryslân dêrmei op de noardlike en lanlike agenda kaam. De romtlike en ekonomyske potinsje fan de regio lâns de A 7 - as is mei klam nei foaren brocht. Wannear 't wy dizze yntinke kwaliteiten keppelje oan de regionale gearwurking fan de Regio Deal Súdeast Fryslân sjogge wy goede perspektiven foar romtlik ekonomyske ûntwikkeling. ”

It Deltaplan voor Noord Nederland giet oer in útfraach fan de noardlike provinsjebestjoeren oer it romtlik ekonomysk perspektyf foar de noardlike regio. Op 12 maart dit jier hat it (ferline) kolleezje - yn gearspraak en goed oerlis mei de buorgemeenten yn Súdeast-Fryslân - in brief ferstjoerd oan DS dy 't tsjinnet as antwurd op de seis troch DS stelde fragen. Dizze brief hat de ried doe - ta ynformaasje - ûntfongen. Neitiid binne noch skriftlike fragen fan de fraksjes FNP en CDA beäntwurde oer dit dossier. Ien fan de kearnen dêrfan is dat de rezjy op de fierdere ûntwikkeling fan it Deltaplan Noord Nederland by de provinsje leit. De provinsje sil ús belûke by ferfolchaksjes. It Deltaplan Noord Nederland hat nei diel A in ferdjipjend ûndersyk (diel B). Deel B is earder dit jier nei bûten brocht. Bedoeling is dat op basis dêrfan regio en Ryk ôfspraken meitsje yn it BO MIRT oer it ferfolch (diel C). Wy binne benijd nei de ferfolchstappen en hoe 't wy – en oare gemeenten – dêryn posysje, rol en taak krije. Bestjoerlik en amtlik folgje wy dit dossier op 'e foet.

Thema Onderwijs

2.12 Programma's ferbetterjen taalfeardigens

Oan wat foar programma's moat jo tinke wêr't it ferbetterjen fan taalfeardigens oanbelanget en giet it hjir ek om ferbetterjen fan it Frysk?

De folgjende programma's wurde ynsetten by it ferbetterjen fan de taalfeardigens:

1. Effektyf lêsunderwiis fanút lêsmotivaasje. At âlden in leech taalnivo hawwe, kin dat fan grutte ynfloed wêze op de (taal)ûntwikkeling fan bern. Dizze bern hawwe in folle gruttere kâns om op lettere leeftyd leechlettere te wurden. Troch it stimulearjen fan âlden om harren eigen taalnivo te ferheegjen, kin der in taalrikere omjouwing foar it bern makke wurde.
2. Projekt Boekstart en de ynset fan de lêsoach. Mei dizze oanpak wurdt de taalûntwikkeling yn de leeftyd 0-4 jier boartlik stimulearre troch it foarlêzen. It risseltaat fan dit belied is in

gruttere taalfeardigens, in gruttere wurdskat en in bredere sosjale, emoasjonele en kognitive ûntwikkeling fan jonge bern. Ek fryske foarlêsbûken wurde by dizze oanpak brûkt. Der is sprake fan in twatalige oanpak.

3. De bibleteek op skoalle (dBoS). Mei dizze oanpak wurkje bibleteken, skoallen en de gemeente op strategysk nivo struktureel gear oan taalûntwikkeling, lêsbefoarderding en mediawiisheid fan bern en jongeren. It doel is in oantoanbere kwaliteitsferbettering fan it taalûnderwiis en it stimulearjen fan mear lêzen, op skoalle en thús.

It Frysk komt yn dizze programma's fansels oan de oarder, neist en as ûnderdiel fan de besteande lessen Fryske taal, dy't ferplichte binne yn it basisûnderwiis en fuortset ûnderwiis.

Thema Uitvoering sociale wetgeving

2.13 Utkomsten Divosa Benchmark

De gemeente Opsterland is deelnemer aan de landelijke Divosa Benchmark, een instrument waarmee gemeenten hun prestaties op het gebied van Werk & Inkomen meten en kunnen vergelijken met andere gemeenten, met de regio, met de provincie en met landelijke cijfers. Wat binne de utkomsten hjirfan?

De Divosa Benchmark mjit periodyk de prestaasjes op it mêd fan Wurk en Ynkomen. Alle jierren yn de hjerst fynt in managementpetear plak oer dat spesifike jier. Foar 2021 is de konklúzje dat it bystânsfolume ôfnimt foar de gemeente Opsterland en dat de útstream út de bystân heger is as it regionale en lânlik trochsneed. Foar 2022 set dizze trend troch.

2.14 Maatskiplike partners skuld problematyk

Wa binne njonken de wenningkorporaasjes de maatskiplike partners wêr't mei gearwurke wurdt op it mêd fan skuld problematyk?

Wy wurkje breed gear mei ferskate maatskiplike partners om skuldeproblematyk foar te kommen en oan te pakken. Foarbielden fan dizze maatskiplike partners binne de soarchfersekerders, enerzjymaatkippijen en de Kredietbank Noord Nederland.

2.15 Maatregelen krapte yn de arbeidsmerke

Yn't earste stik fan programma 6 wurdt oanjûn dat wurk helpe kin om it ynkomen te ferheegjen, om mear struktuer te ervaren en om de sûnens te ferbetterjen. By dit stik wurdt oanjûn dat der krapte is yn de arbeidsmerke en dat der in tanimmende fraach nei soarch is. Jim gean undersyk dwaan nei utdagingen en maatregelen dy't hjirby helpe kinne. Oan wat foar maatregelen moatte wy tinke?

Tegearre mei Caparis wurdt yn 2023 mear ynset om talinten fan klanten mei in gruttere ôfstân ta de arbeidsmerk better yn byld te krijen en om flugger yn beweging te krijen. Ek is it plan om mear trajekten yn te keapje fia re-yntegraasjebedriuwen om maatwurkstipe op de wurkflier oan te bieden. Ek wurdt ûndersyk dien nei trajekten dy't klanten fysyk stimulearje, troch bygelyks mei-inoar te sporten. Yn regionaal ferbân wurdt tegearre mei belutsen partijen ûndersocht oft de metoade 'open-hiring' ek bydrage kin oan it persoanelstekort yn de soarch.

2.16 Oansluting by fraachstikken yn en neffens it doarp

Der wurdt oansluten by fraachstikken yn en neffens it doarp. Wat matte wy ús hjir by foarstelle?

Wy fine it wichtich om net allinich fanút de gemeente te betinken wat de ynwenner nedich hat, mar ek (of foaral) fanút ús ynwenners yn de doarpen. Yn elts doarp libje oare fraachstikken. Wy wolle graach oanslúte op wat yn it doarp libbet. Dit betsjut dat in oanpak per doarp oars wêze kin. Op dizze wize slúte wy oan op de leefwrâld fan de ynwenners.

Thema Maatschappelijke ondersteuning

2.17 Mienskip

Der wurdt oanjûn dat de Mienskip in sterke basis foarmet wêr't ynwenners op werom falle kinne. Wat moatte wy ús hjir by foarstelle, yn hoe fiere wurdt de mienskip hjir yn begeleidt en wat bard der as de 'mienskip' om wat foar reden dan ek fuort falt?

It is wichtich om de basis yn de Mienskip te fersterkjen, sadat ynwenners leechdrompelig by mekoar terjochte kinne. Dit kin ûnder oare problemen as iensumens foarkomme. De earder neamde doarpskeamers en de doarpssteunpunten binne foarbielden fan de útwurking hjir fan. It fersterkjen fan de sosjale basis betsjut seker net dat ynwenners net mear by de gemeente of by professionals terjochte kinne. Ek dizze struktuer bliuwt bestean. It doel is om in sterke sosjale basis te foarmjen mei de gemeente en de professionals op de achtergrûn foar as it nedich is.

2.18 ûndersyk/analyse soarch en wenjen

It ûndersyk/analyse nei de opjefte oangeande soarch en wenjen, wannear yn 2023 sil soks plak fine.

Wy stribje dernei om dizze analyse uterlik yn it tredde fearnsjier ôf te ronden.

2.19 Trochûntwikkeling yntegrale oanpak ûnderwiis en soarch

De integrale aanpak is gebaseerd op goede afspraken en samenwerking met de scholen in Opsterland en het project Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED). In 2023 ontwikkelen we de integrale aanpak onderwijs en zorg verder door. Foarich jier stie dit ek yn de begrutting. Wat is der op dit stuit oan ûntwikkelingen dien?

It oanbieden fan in taalrike omjouwing foar eltse learling, wêrby learlingen dy't ekstra ûndersteuning nedich hawwe, dizze krije yn de kontekst fan de skoalle, giet foarôf oan dysleksy diagnostyk. Yn it skoaljier 2021-2022 is der in pilot "Effektyf lêsunderwiis" starten troch Stichting Lezen yn gearwurking mei de bibleteek Zuid Oost Fryslân en de IJsselgroep. Hjir wienen trije skoallen by belutsen. Fierder is de ôfspraak makke dat de Stichting Lezen en Schrijven foar it ûnderwiis in training organisearret rjochte op signalearing en it besprekber meitsjen fan leechletterdheid ûnder âlden en fersoargers.

It doel is no om de pilot "Effektyf lêsunderwiis" fierder út rôljen, troch dizze op seis nije skoallen yn te fieren.

2.20 Informele kontakten gemeente

Wat ferstean jo ûnder informele kontakten mei de gemeente, betsjut soks dat de helte fan de kontakten direkt mei de ynwenner binne?

Mei ynformele kontakten bedoele wy kontakten mei ynwenners dy't net oer it oanfreegjen fan help/soarch gean. Wy wolle earder en better yn gesprek mei ynwenners. (preventieagenda Opsterland 2021-2030)

2.21 Doarpskeamer

Wat ferstean jo globaal ûnder in doarpskeamer?

De doarpskeamer hoecht net in fysike romte te wêzen. Globaal sjoen is dit in leechdrompelig plak wêr't minsken by mekoar komme kinne. Eltsenien dy't wol mei hjir komme, dêr is gjin yndikaasje foar nedich. By mekoar komme kin helpe om iensumens foar te kommen, soarget derfoar dat de drompel om elkoar te helpen lytser wurdt en kin der ta liede dat problemen dy't spylje

op'e tiid sjoen wurde. Mei oare wurden, in doarpskeamer kin in belangrike bydrage leverje oan it fersterkjen fan in stevige sosjale basis.

Thema Dorpenbeleid

2.22 Doarpswethâlder

Is de primêre taak fan in doarpswethâlder yn kontakt stean mei it Pleatslik Belang, of hat hy ek oare taken? Sa ja, kinne jo noch inkelde foarbylden jaan?

De doarpswethâlder is bestjoerlik sjoen it earste oansprekpunt foar in Pleatslik belang. Dêrmei wolle wy de kontakten mei de doarpen ferstevigje. Neist it bywenjen fan de jierlikse ledegearkomsten kinne jo ek tinke oan it bywenjen fan bysûndere foarfallen yn in doarp. De iepening fan in nije foarsjenning, oanwêzich wêze by it úteinsetten fan in projekt of bygelyks it bywenjen fan in lepenloftspul. Elke wethâlder jout hjir neffens eigen ynsjoch ynfolling oan. De doarpswethâlder lûk hjiryn nau tegearre op mei de beliedsadviseur en doarpekoördinator.

Thema Milieu

2.23 Himmelploech

Hokker doarpen ha no noch net in himmelploech?

Op dit momint binne der gjin himmelploegen aktyf yn Langsweachen, Lúkswald, Nij Beets, Olterterp en Tynje.

Thema Duurzaamheid:

2.24 Wenten wenningkorporaasjes mei enerzjylabel leger as C

Yn gearwurking mei wenningkorporaasjes wol de gemeente ôfsprekke dat der gjin wenten ferkocht wurde mei in leger enerzjylabel as C. Bin der sifers bekend fan hoefolle wenten der yn 2021 ferkocht binne bygelyks en is der ek in ynsicht hoefolle wenten yn de foarried fan deorporaasjes enerzjylables ha minder as C?

Ja, der is bekend hoefolle wenningfoarried in enerzjylabel leger as C hat. Foar WoonFriesland jildt dat 14% in label leger hat as C en WoonFriesland hat gjin aktyf ferkeapbelied. Fan de foarried fan Elken hat 21,8% in enerzjylabel leger as C. Elken hat yn 2021 gjin wenten ferkocht mei in enerzjylabel leger as C.

2.25 Enerzjycoaches

Hoefolle enerzjycoaches binne der op dit stuit?

Op dit stuit binne der 11 frijwillige enerzjycoaches yn ús gemeente aktyf. Wy hawwe noch in seistal oanmeldings fan ynwenners dy oft belangstelling hawwe om enerzjycoach te wurden. Yn de rin fan dit jier starte wy foar harren mei in opliedingstrajekt. De besteande coaches krije de gelegenheid dêrby oan te slûten

2.26 Húsfêstingsferoarding

Is der al in tiidpaad bekend rjochting de Húsfêstingsferoarding?

De foar - en neidielen fan in Húsfêstingsferoarding wurde ynventarisearre. Yn it op te stellen Aksjeplan Wonen nimme wy de útkomst fan dizze ynventarisearre mei. It foarnimmen is om it Aksjeplan Wenjen yn de twadde helte fan 2023 foar te lizzen oan jo ried.

3 PvdA

Inleiding

3.1 Financiële ruimte begroting voor (energie) armoede

Hoeveel ruimte is er in de begroting om in 2023 incidenteel en structureel extra uit te geven aan (energie) armoede, zonder dat de gemeente in de problemen komt.

De begroting van 2023 moet ten minste structureel sluitend zijn voor het jaar 2023. Het structurele begrotingssaldo is € 95.000. In principe zou er dus nog € 95.000 in het jaar 2023 aan energie armoede uitgegeven kunnen worden.

De toezichthouder heeft in een eerder overleg aangegeven dat het verstrekken van subsidies een kerntaak is van de gemeente. De lasten die daaraan verbonden zijn kunnen niet als incidentele uitgave in de begroting worden opgenomen.

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

3.2 Uitbreiding formatie loonkosten

Blz. 11 Door uitbreiding van de formatie met 14 fte stijgen de loonkosten met 1.4 miljoen Euro kunt u dit verder specificeren of moeten we hier 100.000 Euro per fte lezen.

De formatie stijgt met 14 fte. Daarnaast zijn de salarislaster van de totale formatie voor 2023 geïndexeerd met 2,4%. Dit te samen geeft een stijging in de loonkosten met € 1,4 mln.

3.3 Stijging FTE's

Daarnaast is er op blz. 15 nog een keer 6.6 fte nieuwe formatie opgenomen in de begroting, komt dit boven op die 14 fte. Gaarne uitleg.

Nee, deze 6,6 fte maken onderdeel uit van de eerder genoemde 14 fte.

3.4 Beleidsindicatoren programma 0

Blz. 12 In de tabel boven aan de pagina, worden de cijfers van Opsterland aangegeven. Wat zijn de landelijke cijfers op dit gebied.

Deze cijfers berekenen we zelf op basis van de gegevens in onze administratie van de realisatie en begroting. Wij hebben geen inzicht in landelijke cijfers. Dit wordt niet centraal bijgehouden.

3.5 Duurzaamheidsreserve

Blz. 14 In 2022 is er een dotatie van 750K Euro AR vrije deel t.b.v. Duurzaamheidsreserve begroot. We weten dat het bestaande netwerk op dit moment geen nieuwe grootschalige projecten aan kan. Is het niet verstandig, om nu elk jaar, Euro's te reserveren, voor het moment dat het wel weer kan. Door hier jaarlijks in de begroting rekening mee te houden, voorkomen wij dat we op het moment suprême niet in een keer vele euro's moeten ophoesten?

Vraag: Waarom doen wij een dergelijke dotatie niet elk jaar?

Dit betreft de uitwerking van de motie Duurzaamheid aangenomen 4 juli 2022 welke is verwerkt in de resultaatbestemming van Jaarrekening 2021. Deze reserve is bedoelt om een subsidie van 40% van de kosten te verstrekken aan dorpshuizen, sportverenigingen en zwembaden die gaan verduurzamen. Terugrekenend kan er de komende tijd voor € 1.875.000 geïnvesteerd worden door

dorpshuizen, sportverenigingen en zwembaden in verduurzaming. Een aanvullende dotatie lijkt daarom nog niet noodzakelijk.

In de BBV staat dat wij niet vooraf mogen reserveren om daarvan projecten te dekken. Op het moment dat er een nieuw project is moet er een krediet komen, wordt na oplevering van het project deze geactiveerd en daarna afgeschreven conform de financiële verordening. Het is niet mogelijk om een investering ineens te betalen uit reserves.

Programma 5 Sport, cultuur recreatie

Thema Sport

3.6 Herijking afspraken gebruik gemeentelijke buitensportaccommodaties

Blz. 37 Hier wordt aangegeven dat gemeente start met het herijken van de sportverenigingen buitensport accommodatie. Vraag: Komt er door deze herijking een eenduidig beleid of blijft het maatwerk per vereniging.

We streven naar eenduidig beleid, maar in de praktijk kan er in bepaalde gevallen sprake zijn van maatwerk per vereniging.

3.7 Budget sportbeleid en activering

Blz. 39 Onder taakveld 5.1 zien we dat de begroting voor Sportbeleid en activering gelijk is gebleven aan 2022. Vraag: Is/ wordt deze 193 K Euro dit jaar volledig opgebruikt? Is de gedachte dat ondanks de inflatie en toenemende armoede hier niet meer gebruik van gemaakt gaat worden? Is het bedrag wat hier gereserveerd is wel toereikend?

Waarschijnlijk wordt het budget in 2022 volledig benut. Dit budget heeft geen directe relatie met de problematiek van de inflatie en de toenemende armoede.

3.8 Burgerinitiatieven openbaar groen

Blz. 40 wordt aangegeven dat er een nadelig saldo is i.v.m. burger initiatieven openbaar groen. Vraag: Wat is de verwachting voor deze initiatieven in 2023 en is dit meegenomen in de begroting van 2023.

Deze middelen zijn meegenomen in de begroting 2023. Met deze middelen willen we goede initiatieven stimuleren om tot uitvoering te komen. Denk hierbij aan kleine maatregelen zoals het aanleggen van extra parkeerplaatsen of het vergroenen van een straat.

Programma 6 Sociaal domein

Thema Uitvoering sociale wetgeving

3.9 Activerend week vullend programma statushouders

Blz. 41 Doelstellingen: Wij verhogen de uitstroom uit de bijstand en verminderen de instroom in de bijstand ten opzichte van het regionale benchmarkgemiddelde. We willen zowel meer cliënten uit de bijstand laten uitstromen als minder inwoners de bijstand laten instromen ten opzichte van de regionale benchmarkgemiddelden. Maatregel: We gaan door met de extra inzet voor een activerend week vullend programma voor statushouders. Vraag: Hoe kun je andere (betere) uitkomsten verwachten als je doorgaat met wat je al deed? Hoe ziet de gemeente dit?

Binnen de kaders van de bestaande doelstellingen en maatregelen, kijken we altijd hoe we de uitkomsten kunnen verbeteren. Dit betekent dat we voor statushouders doorlopend blijven werken aan het verbeteren van het weekvullend programma.

3.10 Dataspecialist sociaal domein

Is er zoals aangekondigd al een dataspecialist aangenomen in OWO verband. Zijn er al data te delen met de raad. Zo nee, wat is de reden dat dit nog niet is gerealiseerd. Zo ja wanneer kunnen wij de beloofde kwartaal rapportage verwachten.

Er is nog geen dataspecialist in OWO verband aangenomen. Op dit moment worden er wel diverse data gebruikt en gedeeld met de raad in onder meer de Klankbordbijeenkomsten. Wij hebben het voornemen om in het 1^e kwartaal van 2023 een Monitor Sociaal Domein met de raad te delen.

3.11 Monitoring effecten preventieve maatregelen

Is er binnen de gemeente een werkwijze ontwikkeld om de effecten van de preventieve maatregelen te monitoren. Zo ja welke? Zo nee, wordt hier aan gewerkt en kunt u hier iets meer over aangeven?

Er is (nog) geen werkwijze ontwikkeld om de effecten van preventieve maatregelen te monitoren. Dit is ook wel heel breed. Per preventieve maatregel kan een andere manier van monitoren nodig zijn.

Thema Jeugdhulp

3.12 Financiële risico's sociaal domein c.q. jeugdzorg

Blz. Wat zijn mogelijke financiële risico's voor komende jaren voor sociaal domein c.q. jeugdzorg?

De huidige maatschappelijke ontwikkelingen zoals de hoge inflatie en de energiearmoede geven (financiële) risico's voor het Sociaal Domein. Daarnaast heeft het recente verleden ons geleerd dat binnen het Sociaal Domein veranderende wetgeving, taakverdelingen en decentralisaties kunnen leiden tot financiële uitdagingen voor de gemeente.

Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

3.13 Energie armoede onderzoek Data Fryslân

Blz. 57 *komend jaar krijgen meer huishoudens met energie armoede te maken*. In de Leeuwarder Courant van 29 sept stond, dat er een onderzoek is gedaan in Friesland door Data Fryslân. Vraag: zijn deze gegevens van Opsterland bekend. Zo ja, dan zien wij graag de uitkomsten van dit onderzoek tegemoet. Zowel het gemeentelijke % als de gegevens op dorp en wijk niveau. En de gegevens n.a.v. de stress test, wat het kan worden, als recente prijsstijgingen worden doorgevoerd.

Volgens het onderzoek van Data Fryslân heeft 10,2% van de huishoudens in Opsterland te maken met energiearmoede. Dit zijn 1276 huishoudens. Gegevens op buurtniveau:

Buurtnaam	Gemiddelde kans op energiearmoede	Voorspeld aantal huishoudens met energiearmoede	Totaal aantal huishoudens
Ureterp-De Ekers	33%	73	220
Gorredijk-Groene Long	23%	193	840
Beetsterzwaag-Buitengebied	16%	8	50
Langezwaag-Kom	16%	47	295
Terwispel-Kom	16%	39	245
Wijnjewoude-Centrum	16%	38	240
Beetsterzwaag-Olterterp	15%	5	30
Ureterp-Centrum	15%	38	250

Wijnjewoude-Gentiaan	15%	41	270
Gorredijk-Centrum	14%	111	790
Hemrik-Kom	12%	24	200
Nij Beets-Kom	12%	59	495
Tijnje-Kom	12%	53	445
Gorredijk-IJ buurt	11%	86	780
Lippenhuizen-Kom	11%	45	410
Bakkeveen-De Kampen	10%	50	500
Beetsterzwaag-Centrum	10%	9	85
Beetsterzwaag-Merkelan	9%	28	315
Langezwaag-Buitengebied	9%	11	120
Siegerswoude-Buitengebied	9%	15	165
Tijnje-Buitengebied	9%	17	190
Ureterp-Buorfinne	9%	59	650
Beetsterzwaag-Hup Strjitten	8%	10	120
Nij Beets-Buitengebied	8%	14	175
Beetsterzwaag-Skeakel	7%	38	540
Luxwoude-Kom	7%	8	110
Ureterp-Buitengebied	7%	26	375
Beetsterzwaag-Singels	6%	18	295
Jonkerslan-Buitengebied	6%	3	55
Wijnjewoude-Buitengebied-Klein Groningen	6%	20	335
Frieschepalen-Kom	5%	16	315
Hemrik-Buitengebied	5%	6	120
Lippenhuizen-Buitengebied	5%	7	145
Bakkeveen-Buitengebied	4%	7	180
Frieschepalen-Buitengebied	4%	2	55
Gorredijk-Buitengebied	4%	6	140
Gorredijk-De Kromten	4%	3	75
Gorredijk-Miente	4%	7	170
Luxwoude-Buitengebied	4%	2	45
Siegerswoude-Kom	4%	5	135
Terwispel-Buitengebied	3%	5	150
Beetsterzwaag-Roekebosk	2%	3	160
Gorredijk-Bloemenwijk	2%	6	285
Gorredijk-Loevestein	2%	7	355
Ureterp-Fugelliet	2%	8	400
Bakkeveen-Centrum	0%	0	150
Jonkerslan-Kom	0%	0	60
Ureterp-Gilden	0%	0	30
Totaal - Opsterland	10,20%	1276	12560

Gegevens op dorpsniveau:

Dorp	Gemiddelde kans op energiearmoede	Voorspeld aantal huishoudens met energiearmoede	Totaal aantal huishoudens
Bakkeveen	7%	57	830
Beetsterzwaag/Olterterp	7%	119	1595
Frieschepalen	5%	18	370
Gorredijk	12%	419	3435
Hemrik	9%	30	320
Jonkerslan	3%	3	115
Langezwaag	14%	58	415
Lippenhuizen	9%	52	555
Luxwoude	6%	10	155
Nij Beets	11%	73	670
Siegerswoude	7%	20	300
Terwispel	11%	44	395
Tijnje	11%	70	635
Ureterp	11%	204	1925
Wijnjewoude	12%	99	845
Totaal - Opsterland	10,20%	1276	12560

Uitslagen stresstest:

De stresstest neemt 2020 als benchmark (prijspeil). Volgens de stresstest hadden 709 huishoudens (5,8%) in 2020 te maken met energiearmoede. Met de huidige verhoging van 2.0 tot 3.0 keer het prijspeil van 2020 hebben 1226 tot 1299 (10% - 10,6%) huishoudens te maken met energiearmoede. Bij een verhoging van 5.0 en 10.0 keer ten opzichte van het prijspeil uit 2020 hebben 1317 (10,7%) respectievelijk 1321 (10,7%) van de huishoudens te maken met energiearmoede.

Bron: <https://www.datafriesland.nl/2022/09/09/earmoed-atlas-fryslan/>

3.14 Waterbeleid

Blz. 53 *De gemeente kent een klimaat adaptieve en water robuuste omgeving en rioolstelsel.* We hebben onze watergangen en riolen zo ingericht dat we overtollig water snel kunnen afvoeren. De steeds groter wordende terugkeer van droogte vraagt echter een ander waterbeleid in de vorm van bijvoorbeeld retentiebekkens, gemalen/pompen reverse te kunnen laten draaien(aanvoeren i.p.v. afvoeren) een dergelijk beleid is niet meegenomen in de begroting er is zelfs bezuinigd/ bespaard (1095 K Euro) op dit thema. Wordt dit beleid nog aangepast en op welke wijze?

De genoemde besparing valt buiten de watertaken. De gemeente verzorgt vooral de afvoer van hemelwater in verhard gebied. Water vasthouden in onze relatief kleine dorpen staat daarmee niet in verhouding tot de grote schaal in het buitengebied waar het Wetterskip zorgt voor de waterhuishouding. Samen met hen kijken we actief naar oplossingen om hier nog meer water vast te houden. Het huidige watertakenprogramma volstaat tot 2025, daarna zal een nieuw programma worden vormgegeven.

Thema Duurzaamheid

3.15 Vervanging wagens en gereedschap

Blz. 56 *Bij de vervanging van een aantal wagens en gereedschap wordt er vergoed. Vraag: wordt dit per gemeente aangeschaft of doen we dit regionaal/provinciaal? (goedkoper dan wanneer iedere gemeente voor zichzelf inkoopt)*

Daar waar mogelijk wordt met samenwerkingsgemeenten Oost- en Weststellingwerf ingekocht. Doordat we bijna al onze aankopen via een aanbestedingsprocedure doorlopen krijgen we veelal producten met de gewenste kwaliteit voor een scherpe prijs.

4 CDA

4.1 Ontwikkeling begrotingssaldo

In de begroting van 2022 was het begrotingssaldo voor 2023 439.000, voor 2024 904.000 en voor 2025 1.261.000. In de begroting van 2023 is het begrotingssaldo voor die jaren respectievelijk 564.000, 2.839.000 en 3.091.000. Dit zijn wel aanzienlijke verschillen. Wat zijn de belangrijkste oorzaken van deze verschillen?

Een grote oorzaak in positieve zin is de meicirculaire. Voor specificatie hiervan verwijzen we naar de perspectiefbrief. In de perspectiefbrief is ook zichtbaar welke andere mutaties bij de perspectiefbrief zijn meegenomen. Verder geven de financiële toelichtingen weer welke mutaties er tussen begroting 2022 en 2023 zitten.

4.2 Gemeentefonds 2026

Pagina 6: De wijziging van de financieringssysteem voor gemeenten, hier neemt het rijk al wel financieel een voorschot op, hoe moeten we dit zien?

De aanpassing (het vastzetten van het accres ipv trap-op trap-af) is al verwerkt in het gemeentefonds wat leidend is voor de baten die wij als gemeente daadwerkelijk mogen verwerken. Hierdoor samen het weer invoeren van de opschalingskorting ontstaat een sterke daling in de baten die wij als gemeente in het gemeentefonds van 2026 gaan ontvangen. Het Rijk geeft aan dat de gemeenten het gat/ravijn zelf kunnen dichten door het heffen van lokale belastingen. Daar is echter nog geen onderzoek naar gedaan wat/hoe er dan geheven kan worden en of/hoe dit dan verrekend kan worden zodat gemeenten met rijke inwoners niet onevenredig voordeel hebben ten opzichte van gemeenten met lagere inkomens.

De VNG schrijft in een ledenbrief nav de miljoenennota het volgende;

Om de financiële hiaten die na 2025 ontstaan (door het wegvallen van de samen trap-op samen trap-af systematiek) op te lossen is aan de VNG een procesvoorstel voorgelegd voor een traject voor een herziening van de financiële verhoudingen. De Miljoenennota concretiseert verder niet de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied voor gemeenten na 2025. Wel wordt als proces geschetst dat begin 2023 meer duidelijk moet worden hoe het nieuwe structurele financieel arrangement eruit komt te zien na 2026.

Als vertegenwoordiger van de P10 zit de financieel adviseur van de gemeente Opsterland bij een terugkerend overleg tussen BZK, VNG, IPO, Unie van Waterschappen, vertegenwoordiger van de Provincies, vertegenwoordiger van G40 en vertegenwoordiger van M50. Hierdoor hebben we een zeer korte lijn als het gaat om de laatste ontwikkelingen.

4.3 Rioolheffing en afvalstoffenheffing

Pagina 6: Lasten van rioolheffing en afvalstoffenheffing stijgen niet. Dit is toch een gesloten financieel systeem? Alles wordt toch duurder? Hoe wordt dit mogelijk gemaakt.

Dit is mogelijk gemaakt doordat we 100% kostendekkend hebben losgelaten voor 2023. De rioolheffing is voor 97% kostendekkend. Een deel van de lasten van riolering wordt niet door de inwoners als directe heffing betaald maar wordt gedekt door andere algemene dekkingsmiddelen.

4.4 Financieel overzicht begroting

Pagina 7: Financieel overzicht begroting. Als we kijken naar de komende jaren dan valt op de dikke plussen en de min in 2026. Dit is uitgelegd, maar is het niet beter om alvast in 24 en 25 800K te reserveren zodat we 2026 niet negatief hoeven te beginnen, of zien we dit verkeerd?

Elke begrotingsjaar wordt apart bekeken. Doordat de baten in het gemeentefonds in 2026 sterk dalen krijgen we een negatief structureel begrotingssaldo. Dit kan wel gedekt worden door reserves zoals bijvoorbeeld de algemene reserve maar een onttrekking van de reserve is een incidentele bate en heeft dus geen effect op het structurele begrotingssaldo. Extra reserveren heeft dus geen invloed op 2026.

Het positieve resultaat van het jaar wordt bij resultaatbestemming gedoteerd aan de algemene reserve. Doordat we voor de jaren 2024 en 2025 een hoog begrotingssaldo hebben zijn we indirect dus wel onze reserves aan het verhogen en onze schuld aan het verlagen. Onze huidige algemene reserve is 20miljoen.

Programma 0

4.5 OWO bedrijfsvoering

Pagina 9: Er wordt extra geïnvesteerd in middelen in de gezamenlijke OWO bedrijfsvoering. Kenmerk van een investering dat er op termijn een doel wordt behaald. Welk doel wordt nagestreefd en wat levert deze investering (op termijn) aan kostenbesparing op?

Het doel van de investeringen in de bedrijfsvoering is niet kostenbesparing, maar ervoor zorgen dat de drie OWO-organisaties hun werk beter kunnen doen en kunnen voldoen aan nieuwe wetgeving. Bij de behandeling van de Perspectiefbrief 2022 heeft de raad middelen beschikbaar gesteld om te investeren in de OWO-bedrijfsvoering. Als OWO-gemeenten moeten we extra stappen zetten, waarbij we niet alleen de toenemende eisen het hoofd moeten bieden, maar ook een inhaalslag moeten gaan maken. De grootste aanvraag voor middelen heeft te maken met ICT, waar het nodig is om de basis op orde te brengen. Hierbij spelen drie belangrijke ontwikkelingen. Ten eerste zijn de eisen aan informatiebeveiliging en bestrijding van cybercrime hoger geworden. Met de dreiging van cyberterreur wordt dit nog urgenter. Ten tweede is er nieuwe wetgeving, zoals de nieuwe Archiefwet, de Wet open overheid en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, die naast de eerdere wetgeving rond privacy en gegevensbeveiliging (AVG) om extra inspanningen vraagt. Ten slotte willen we onze uitvoering effectiever maken door slim gebruik van data, het datagedreven werken.

4.6 Rijksbijdrage Regiodeal

Pagina 9: De tekst over wat er met de rijksbijdrage gaat gebeuren is identiek aan de begroting van 2022. Zelfs het jaartal (2022) is niet aangepast. Betekent dit dat de genoemde 1.600.000 die in 2022 in de begroting stond niet is gebruikt voor De Brink in Bakkeveen en Geweldig Gorredijk? Is de complete € 1.600.000 die in de begroting 2023 wordt genoemd dus nog beschikbaar? Dezelfde vragen gelden voor de overige punten uit de Regio Deal die daar genoemd worden.

De raad is met een raadsbrief (d.d. 5 april 2022) geïnformeerd over het collegebesluit voor de besteding van de aan Opsterland toegekende rijksbijdrage Regiodeal Zuidoost Friesland van €1.600.000,-. In deze brief zijn de verschillende projectonderdelen toegelicht. In 2022 en (uiterlijk)

2023 wordt de rijksbijdrage besteed aan de genoemde (deel)projecten. De €1.600.000,- is het totaalbudget voor Opsterland. Sinds medio 2021 vinden hier bestedingen op plaats. Aan het Regiobestuur en het Rijk is gerapporteerd dat we goed op koers zitten.

Bij de perspectiefbrief 2021 heeft de raad ingestemd met het beschikbaar stellen van €1.200.000,- voor het Programma Gorredijk en € 400.000 voor De Brink Bakkeveen.

Ook voor de zogeheten regio brede projecten, die staan genoemd op pagina 9, geldt dat ze zijn of worden uitgewerkt en dat de rijksbijdrage besteed moet zijn uiterlijk in 2023. Het Regiobestuur Zuidoost Friesland rapporteert over de voortgang van het gehele programma en over de correcte besteding van de middelen aan het Rijk. De gemeenteraden, provinciale staten en het AB Wetterskip worden hierover geïnformeerd. Daarnaast worden voor de samenwerkingspartners regelmatig informatieve bijeenkomsten en excursies georganiseerd.

Voor wat betreft de Brink Bakkeveen kan worden gemeld dat dit project aanbestedingsgereed is.

4.7 Formatie

Pagina 10: Staatje bezetting en formatie. Begrijpen we het goed dat Formatie het begrote en benodigde aantal FTE is en bezetting de daadwerkelijke feitelijke bezetting?

Dat is correct.

4.8 Beoordeling dienstverlening

Pagina 11: de dienstverlening moet met minimaal een 7 beoordeeld worden. Wat is de beoordeling nu? Wat is zeg maar de nulmeting? En waar scoort de gemeente qua dienstverlening het slechtst en het best op?

Onlangs is een burgerpeiling uitgevoerd naar de dienstverlening en de digitale dienstverlening van de gemeente Opsterland. De gemiddelde beoordeling van de dienstverlening is een 6,9. De digitale dienstverlening wordt gewaardeerd met een 7,1. Het betreft hier een algemene beoordeling op basis waarvan niet specifiek kan worden aangegeven waar het best of het slechtst op wordt gescoord.

4.9 Uitbreiding formatie

Pagina 11: Uitgelegd wordt dat de formatie met 14 FTE + 6,6 FTE toeneemt. Verderop wordt uitgelegd dat de prognose voor 2023 is gebaseerd op de bezetting op 1 januari 2022 + 14 FTE. Waar zijn die 6,6 FTE dan gebleven?

Het totaal is 14 FTE. Hiervan is 7,4 FTE afkomstig uit de perspectiefbrief 2022 en 6,6 FTE is onderdeel van de begroting 2023.

4.10 Kosten per FTE

De loonkosten stijgen met € 1.400.000 door de uitbreiding met 14 FTE. Betekent dit dat 1 FTE €100.000 kost? En waarom zijn er geen kosten voor de 6,6 FTE die eerder genoemd zijn?

De formatie stijgt met 14 fte. Daarnaast zijn de salarislasten van de totale formatie voor 2023 geïndexeerd met 2,4%. Dit te samen geeft een stijging in de loonkosten met € 1,4 mln.

4.11 Kosten ondersteuning extra wethouder

Pagina 15: De kosten van de extra wethouder zijn € 103.000. Wat zijn hiernaast de extra kosten die de extra wethouder met zich meebrengt? Denk aan ambtenaren en ondersteuning?

In de begroting 2023 is 0,22fte (€ 13.200) bestuurssecretariaat uitbreiding opgenomen.

4.12 Klanttevredenheidsonderzoek

Pagina 15: taakveld 0.2: er was in 2022 € 20.000 beschikbaar voor een klanttevredenheidsonderzoek, in 2023 niet. Is dit het onderzoek waarover eerder gesproken is en het streven is om minimaal met een 7 beoordeeld te worden? Zo ja: waarom is daar geen budget voor? Hoe kan je dan peilen of het streven behaald is? Zo nee: waar ging dit onderzoek dan over?

Onlangs is een burgerpeiling uitgevoerd naar de dienstverlening en de digitale dienstverlening van de gemeente Opsterland. De gemiddelde beoordeling van de dienstverlening is een 6,9. De digitale dienstverlening wordt gewaardeerd met een 7,1. Voor 2023 is geen budget aangevraagd via de begroting 2023 omdat er budget is aangevraagd via het Informatisering jaarplan 2023 (OWO).

4.13 Energielasten stijging taakveld 0.3

Pagina 15 taakveld 0.3: er wordt € 35.000 aan extra energielasten geraamd voor 2023. Op p.11 staat dat de energiekosten voor 2023 met ongeveer € 500.000 toenemen? Hoe verhouden deze 2 bedragen zich tot elkaar en vanwaar dat grote verschil?

De energie wordt door de gemeenten in Fryslân gezamenlijk ingekocht via OVEF. Voor 2023 is een deel van de volumes energie ingekocht. De rest van de energie moet nog op de markt ingekocht. Die markt heeft nu 3 tot 4 keer hogere prijzen dan in vorige jaren.

De energiekosten voor de gemeente stijgen in 2023 met € 575.000 (en vanaf 2024 zelfs € 700.000). De extra kosten zijn verdeeld over verschillende programma's waar de kosten voor de energie gemaakt worden (afgerond): € 35.000 voor VMBO school, € 161.000 voor het gemeentelijk apparaat, € 110.000 voor openbare verlichting, € 84.000 voor gymzalen, € 5.000 voor kunstwerken (weg/water) en € 180.000 voor riolering.

Programma 3 economie

4.14 Inventarisering dienstverlener ondernemers

Pagina 25: De inventarisering voor dienstverlener aan ondernemers. Wordt iedere ondernemer in onze benaderd met een vragenlijst, hoe moeten we zien?

"Dienstverlening aan ondernemers is meer dan EZ." De tekst op pagina 25 moet u vooral lezen als het binnen de gemeentelijke organisatie verbreden en verbeteren van de dienstverlening. De contacten met (individuele) ondernemers zijn velerlei. Denk hierbij o.a. aan het klantcontactcenter (KCC), de bedrijfscontactfunctionaris EZ, de afdelingen RO en Vergunningverlening, de afdeling Belastingen en de afdeling Onderwijs (stages). We doelen dus vooral op het verbeteren van de interne afstemming en samenwerking.

We verrichten geen afzonderlijk onderzoek en doen dus ook geen metingen. Bij onze ambtelijke en bestuurlijke contacten luisteren we wel goed naar de input van (individuele) ondernemers en ondernemersverenigingen. De werkbezoeken van het college van B&W zijn in deze ook informatief.

Programma 4 Onderwijs

4.15 Peuter Plus

Pagina 29: Hier wordt gesproken over starten met Peuter Plus, hoe moeten we dit zien, naast het VVE programma of als vervanger?

De Peuterplus voorziening is een extra activiteit. De komt naast het VVE programma. PeuterPlus biedt intensieve ontwikkelingsstimulering aan kinderen in de leeftijd van 2 tot 5 jaar. Bij

PeuterPlus worden kinderen begeleid die meer ondersteuning nodig hebben dan in de reguliere VVE- of kinderopvanggroepen geboden kan worden. De reguliere VVE-groepen richten zich op kinderen met een taal-spraakachterstand en/of andere ontwikkelingsachterstanden. De kinderen bij PeuterPlus hebben gedrags-, ontwikkelings-, of opgroei problemen. Het kind heeft vanuit zijn of haar ontwikkelingsverloop of ontwikkelingsproblematiek een specifieke ondersteuningsbehoefte om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. PeuterPlus geeft deze kinderen, en hun ouders, het extra steuntje in de rug die zij nodig hebben.

De Peuterplus voorziening kan betaald worden uit de middelen voor Jeugdzorg. Hiermee kunnen we op duurdere zorg besparen en bovendien maatwerk bieden.

Programma 5 Sport. Cultuur en recreatie

4.16 Vrijtijdsbesteding icm dorpshuizen en de Skâns

Pagina 34: In de eerste alinea wordt gemeld dat cultuur een zinvolle en prettige vrijtijdsbesteding is. De gemeente ondersteunt onze erfgoedorganisaties. De openbare bibliotheken dragen bij aan de participatie van onze inwoners. Hier missen in onze optiek specifiek de ontmoetingsplaatsen onze dorpshuizen en cultureel centrum de Skans?

De dorpshuizen en cultureel centrum De Skâns zijn uiteraard betrokken bij de organisatie van met name de vele culturele evenementen (klein en groot) en andere culturele activiteiten in onze gemeente. In de dorpshuizen vinden veel culturele activiteiten plaats door verenigingen en stichtingen georganiseerd en De Skâns heeft natuurlijk haar eigen cultureel programma. Dus ja, deze ontmoetingsplaatsen hebben zeker een rol in het culturele leven in onze gemeente.

4.17 Kunstgrasvelden

Pagina 37: Gebruik van buitensport accommodaties, we hebben nog wel een vraag over kunstgrasvelden, wordt er nog gebruik gemaakt van rubber granulaat in Opsterland, hoe is het beleid voor kunstgrasvelden hiervoor nu ingericht?

Vier gemeentelijke kunstgrasvelden zijn nog voorzien van rubber granulaat. Met kantplanken, schoonloopproosters en een beheerprotocol wordt voorkomen dat deze korrels buiten de velden terechtkomen. In het Afsprakenkader Sport 2022-2026 is vastgesteld dat bij vervanging of nieuw aan te leggen kunstgrasvelden gebruik wordt gemaakt van een infill dat niet schadelijk is voor de omgeving.

Programma 6 sociaal domein

4.18 Samenwerking professionals en mantelzorgers

Pagina 44: Het aanbod van professionals in de zorg is zeer versnipperd, ineffectief en inefficiënt. Het recent afgesloten zorgakkoord vraagt meer samenwerking tussen professionals en mantelzorgers. Geeft dat het afsluiten van contracten tussen zorgaanbieders en wijken/dorpen ook mogelijkheden? Als bijvoorbeeld geen langs elkaar heen werkende en concurrerende zorgverleners meer. Wat zijn de mogelijkheden?

Gezien het feit dat het zorgakkoord onlangs is afgesloten is nog niet duidelijk wat voor effect en gevolgen dit heeft voor de gemeenten.

4.19 Dorpshuizenbeleid

Pagina 47 Dorpshuizenbeleid, Hier staat de vertaling van de dorpshuizenvisie, een actieplan per dorpshuis, evenals bij cultuur missen we hier ook expliciet de Skans, hoor die hier niet bij?

De Skâns hoor hier zeker bij. Naast de culturele functie van De Skâns, is De Skâns ook een belangrijke ontmoetingsplek voor de inwoners uit Gorredijk en vervult het dus de functie van een dorps huis. Net als voor de andere dorps huizen en Multifunctionele Centra wordt er in samenwerking met de directie en raad van toezicht van de Skâns een koersplan opgesteld.

4.20 Toelichting financiën programma 6

Pagina 51/52 Toelichting financiën. Begrijpen wij het goed dat vrijwel alle mutaties zijn veroorzaakt door doorbelasting personele kosten.

Niet alle mutaties worden veroorzaakt door de doorbelasting personeelskosten. Op pagina 51/52 wordt per taakveld aangegeven waar de mutaties uit bestaan. Het is wel zo dat in elk taakveld personeelskosten een onderdeel zijn van de mutatie.

Programma 7

4.21 100% Duurzaam inkopen

Pagina 57: 100% duurzaam inkopen. We begrijpen dat het een streven is, maar kunnen we ook een overzicht krijgen hoe dicht we de afgelopen jaren tegen die 100% aan zaten?

Omdat duurzaamheid moeilijk meetbaar is, onder andere vanwege de diversiteit aan inkoop- en aanbestedingstrajecten (van inhuur personeel tot wegenonderhoud), hebben wij geen exacte cijfers beschikbaar. In al onze inkoop- en aanbestedingstrajecten houden wij, waar mogelijk, rekening met duurzaamheid. Dit doen wij voor zowel de eisen aan de leverancier, als aan de in te kopen producten. In het programma 'Maatschappelijk Verantwoord Inkopen' (MVI) van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu zijn criteria voor duurzaamheidsthema's, zoals klimaat, circulariteit en social return, opgenomen. Deze criteria worden door de gemeente zoveel mogelijk gehanteerd bij inkoop- en aanbestedingstrajecten, waarbij het uitgangspunt is dat er binnen het budget zo duurzaam mogelijk wordt ingekocht. Hiermee sluit de gemeente zich aan bij het streven van de Rijksoverheid naar een duurzame samenleving. Voor de komende jaren werken wij aan een monitoringssysteem om duurzaamheid in onze inkoop- en aanbestedingstrajecten te meten. Hierbij zoeken wij de aansluiting bij initiatieven vanuit onder andere de Provincie Fryslân en het Rijk. In het MVI actieplan van 2023 zijn acties gezet op het verder verankeren van duurzaam inkopen in de organisatie.

4.22 Gerealiseerde besparing mwh

Pagina 57 staat dat er 2035 150.000 mwh energie bespaart moet zijn. En voor 2026 100.000 mwh. Wat is de op dit moment gerealiseerde besparing?

In 2035 willen wij een besparing realiseren van 25%. Dat staat gelijk aan 150.000 MWh. Wij monitoren het energieverbruik via de Klimaatmonitor. Elk jaar worden de gegevens (CBS) van voorgaand jaar in de monitor gezet. De cijfers van 2021 en 2022 zijn op dit moment nog niet bekend. De beschikbare gegevens zijn opgenomen in de volgende tabellen. In de periode tot en met 2020 zien wij nog geen besparing terug. Deze tabellen zijn overgenomen uit de klimaatmonitor.

Aardgasverbruik woningen gemeente Opsterland

Aardgasverbruik woningen in gemeente Opsterland (miljoen m ³)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aardgasverbruik woningen	26,6	21,4	22,7	24,6	18,1	19,2	20,6	19,2	20,1	18,6	18,1
Aardgasverbruik woningen (temperatuurgecorrigeerd)	23,3	23,3	22,4	22,3	21,4	20,6	20,9	20,2	21,0	20,6	21,0

Elektriciteitsverbruik woningen gemeente Opsterland

Elektriciteitsverbruik woningen in gemeente Opsterland (miljoen kWh)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Elektriciteitsverbruik woningen (bemeten)	38,4	38,6	38,1	37,8	36,7	35,7	34,9	34,4	33,8	34,8	36,4
Elektriciteitsverbruik woningen incl. zonnestroom 'achter de meter'	38,4	38,6	38,2	38,1	37,4	36,6	36,0	35,9	36,1	37,7	40,6

4.23 Gerealiseerde opwekking duurzame energie

Pagina 58 staat dat er in 2035 450.000 mwh duurzame energie moet worden opgewekt. Hoeveel duurzame energie wordt er op dit moment opgewekt?

Wij hebben niet een duidelijk inzicht in “zon op dak” en opgewekte elektriciteit door het omzetten van biogas bij boeren in elektriciteit en warmte.

Wij hebben vergunning verleend voor een aantal grote- en kleinschalige projecten op land en water. De opwekcapaciteit daarvan bedraagt ca: 50 MW. Hierin is de productie van een aantal daken die bij ons bekend zijn in meegenomen.

Programma 8

4.24 Omgevingsvisie en omgevingsplan

Pagina 65: De verwachting is dat omgevingswet 1-1-23 in werking treedt. Moeten we dan niet voor die datum de omgevingsvisie en het omgevingsplan vaststellen?

Voor de invoering van de Omgevingswet hoeft er op 1 januari 2023 nog geen Omgevingsvisie en Omgevingsplan zijn vastgesteld. Voor de Omgevingsvisie hebben we als gemeente de tijd tot 1 januari 2025 en voor het Omgevingsplan hebben we de tijd tot 1 januari 2030.

4.25 Doorstroming woningvoorraad

Pagina 67: Woningvoorraad kent mogelijkheden voor doorstroming, welke zijn dat dan want u constateert dat er slechts geringe doorstroming is.

Het is onze doelstelling om een woningvoorraad te hebben waarin doorstroming mogelijk is omdat we geconstateerd hebben dat er weinig doorstroming is. Daarna hebben we (op pagina 67) verwoord wat we daarvoor gaan doen.

4.26 Voorrang woningmarkt

Pagina 67: bepaalde doelgroepen voorrang geven op de woningmarkt, waar moeten we dan aan denken?

Daarbij moet u denken aan het toekennen van voorrang aan duidelijk afgebakende groepen mensen, bijvoorbeeld mensen met economische- of maatschappelijke binding, bepaalde beroepsgroepen, oud inwoners, starters, jongeren en statushouders.

4.27 Toekomstbestendige landbouw

Pagina 69. Hoe ziet het college een toekomstbestendige landbouw voor zich?

Volgend op de doelstellingen en maatregelen over een duurzame, toekomstbestendige en grondgebonden landbouwsector in Opsterland hebben we op pagina 69 aangegeven wat we

daarvoor gaan doen. Het toekomstperspectief en de nadere definitie van daarbij aan de orde zijnde items en aspecten zullen – als het aan ons ligt – de uitkomst zijn van het genoemde overleg met de verschillende stakeholders. Het is o.i. niet opportuun om met de beantwoording van technische vragen bij deze begroting daarop vooruit te lopen.

4.28 Grondgebonden landbouw

Wat is volgens het college de definitie van grondgebonden landbouw?

Grondgebonden veehouderij is veehouderij die gebonden is aan land voor de voedselvoorziening van het vee, zoals de melkveehouderij. Dit in tegenstelling tot de intensieve veehouderij die niet gebonden is aan land voor de voedselvoorziening zoals de varkenshouderij, pluimveehouderij en de vleeskalverhouderij.

bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2016/21/voor-het-eerst-in-9-jaar-meer-blijvend-grasland/grondgebonden-veehouderij>

Waarbij grondgebonden melkveehouderij omschreven kan worden als: het ruwvoer komt van eigen grond of grond in de directe omgeving zodat elk melkveebedrijf op buurtniveau zelfvoorzienend is voor gras en ruwvoedergewassen. Grondstoffen van buiten Europa die direct of indirect samenhangen met ontginning van natuurgebieden worden niet langer gebruikt. Elke melkveehouder kan zijn mest probleemloos kwijt op zijn eigen bedrijf of direct in de buurt. Hierdoor ontstaan lokale kringlopen van voer en mest die passen in een circulaire economie.

bron: <https://www.nzo.nl/duurzaam/grondgebonden-melkveehouderij/>

Paragrafen

4.29 Kostendekkendheid afvalstoffenheffing en rioolheffing

Pagina 74: Afvalstoffenheffing en rioolheffing, eerder werd aangegeven dat deze lasten niet worden verzwaaard. Hier wordt gezegd dat ze kostendekkend zijn, waar wordt het voordeel uitgehaald? Gezien alle prijzen en kosten stijgen.

Op pagina 74 staat de algemeen toelichting waar wordt genoemd dat ze in principe kostendekkend zijn. Op pagina 75 en 76 wordt toegelicht wat de kostendekkendheid is en waarom afgeweken is van een kostendekkend tarief.

4.30 Financiële tegenvallers projecten

Pagina 77: Weerstandsvermogen – Risicobeheersing, bij punt 7 staat financiële tegenvallers projecten. Feit is dat de projecten minimaal 20% duurder zijn geworden in het algemeen. Hierover zien we niets terug, hoe ziet het college dit? De spreiding over 40 jaar van deze risico's zoal op pagina 79 genoemd is ons inziens niet passend voor deze soorten van kostenstijgingen.

Projecten worden waarschijnlijk duurder. Dat de betaling, de kasstroom, in een relatief korte periode gebeurd heeft geen effect op de feitelijke lasten in de begroting. De lasten in de begroting zijn gebaseerd op de afschrijvingslasten. Die bedraagt voor de grotere projecten meestal 40 jaar en vandaar dat het risico wat zich mogelijk in één jaar voordoet (= de feitelijk hogere afschrijvingslasten) lager uitvalt dan de totale omvang van het risico.

4.31 Kosten de Skâns

Pagina 109: Hier komt de skans aan de orde, wordt er op de lange termijn al rekening gehouden met de kosten voor de skans?

Er is nog geen krediet of pro-forma krediet voor de Skâns opgenomen. Wanneer duidelijk wordt wat de verwachte kosten zijn zal via een raadsvoorstel een (voorbereidend)krediet aangevraagd worden. De afschrijvingslasten moeten op dat moment nog toegevoegd worden aan de begroting

5 ChristenUnie

Programma 0

5.1 Apparaatskosten

Is er een mogelijkheid om de apparaatkosten te verminderen? Zie mogelijkheden als: meer thuiswerken, meer samenreizen, efficiënter in de buitendienst of anders. Is hier bij het maken van de begroting over nagedacht.?

Uiteraard wordt hier naar gekeken. Hierbij is het wel van belang om te beseffen dat de grootste kostenpost de salarislasten zijn namelijk € 23 mln. binnen deze post is voor reiskosten € 0,1 mln. begroot. De rest van de lasten (~€ 3 mln.) zijn de materiele kosten en afschrijvingslasten voor materiaal en gebouwen. Meer of minder thuiswerken heeft hierop een minimale invloed.

5.2 Kwaliteit dienstverlening

Pag. 11. Hoe gaat u de kwaliteit van onze dienstverlening meten? Er is geen budget? Wat is het huidige cijfer?

Onlangs is een burgerpeiling uitgevoerd naar de dienstverlening en de digitale dienstverlening van de gemeente Opsterland. De gemiddelde beoordeling van de dienstverlening is een 6,9. De digitale dienstverlening wordt gewaardeerd met een 7,1. Voor 2023 is geen budget aangevraagd via de begroting 2023 omdat er budget is aangevraagd via het Informatisering jaarplan 2023 (OWO).

5.3 OWO indexatie en verhouding apparaatskosten

Pag. 11. Wordt voor OWO een eigen indexatie voor personeelsleden aangehouden ? Vallen deze kosten niet onder de algemene apparaatskosten?

Binnen OWO zijn afwijkende afspraken over hoe wordt omgegaan met de opbouw van de personeelslasten. De indexatie van de salarislasten gebeurt wel op de zelfde wijze.

5.4 AVG

Pag. 9. De AVG voldoet op dit moment niet aan de basisvereisten. Er staat dat het in 2023 gerealiseerd moet zijn. Kunt u aangeven wanneer 2023?

Wij verwachten in het derde kwartaal van 2023 alle maatregelen te hebben genomen en officieel hebben vastgelegd om aan de basisvereisten van de AVG te voldoen.

Programma 1

5.5 Ondermijning

Hoe gaat u in 2023 de burgers betrekken bij het onderwerp ondermijning? Wij lezen in de begroting dat het groten deels een interne aangelegenheid is? Klopt dit? We hebben de burgers hierbij nodig? Wat zijn de resultaten over 2022?

We betrekken - naast de interne ambtelijke organisatie, college en raad - inwoners, ondernemers en verhuurders (denk hierbij ook aan agrariërs en eigenaren van schuren in het buitengebied) bij de aanpak van ondermijning. Dit doen we door middel van een

communicatiecampagne en het organiseren van bewustwordingssessies voor eerder genoemde doelgroepen. Het streven is erop gericht om beide activiteiten in 2023 verder uit te voeren. Daarmee willen we bewustwording omtrent ondermijning vergroten en daarmee alertheid en bereidheid van melden van verdachte zaken vergroten. Anderzijds willen we voorkomen dat mensen slachtoffer worden van ondermijning en onbewust medewerking verlenen aan ondermijnende activiteiten. Met onze aanpak ondermijning hopen we dat in 2022 de bewustwording- en aandacht omtrent het thema ondermijning is vergroot.

5.6 Verwijzing bureau Halt

Er is een veel hoger percentage verwijzingen naar bureau Halt, dit staat niet in verhouding met de andere percentage stijgingen? Kunt u dit uitleggen? Is er een andere werkwijze? Of incidenteel?

Gemeente Opsterland heeft ongeveer 2000 jongeren. Hiervan hebben in 2021 18 jongeren een Halt-verwijzing (8 op de 1000 jongeren). Dit aantal komt overeen met het landelijke aantal maar is een verdubbeling ten opzichte van het jaar daarvoor. In 2019 waren er ook 18 jongeren met een Halt-verwijzing. Boa's hebben de mogelijkheid jongeren door te verwijzen maar de genoemde verwijzingen lopen via de politie. Het gebiedsteam kan vervolgens betrokken zijn bij de jongeren (en ouders) indien er een hulpvraag is.

5.7 Crisisorganisatie

Pagina 17, crisisorganisatie, Op welke wijze wordt hier vorm aan gegeven en wat is het beoogde resultaat?

Als gemeente hebben we een verplichting ons voor te bereiden op rampen en crises. Om zo goed mogelijk voorbereid te zijn hebben we een regionaal crisisplan. Hierdoor is de rampenbestrijding in Fryslân op dezelfde manier georganiseerd. Een onderdeel van dit plan is ons eigen lokale crisisplan. Hierin staat beschreven welke medewerkers een rol hebben in de crisisorganisatie. Deze medewerkers worden opgeleid, getraind en volgen oefeningen. Het lokale crisisplan moet geactualiseerd worden om ervoor te zorgen dat er een adequate gemeentelijke crisisorganisatie staat ten tijde van een ramp of crisis.

Programma 3

5.8 Animo bedrijven voor Opsterland

Is er op dit moment animo van bedrijven uit Opsterland of regio welke zich willen vestigen in Opsterland op nieuwe kavels of in bestaande bedrijfsgebouwen?

Jazeker. Wel is er een duidelijk verschil tussen de beschikbare kavels op bedrijventerrein A7-zuid en Overtoom/Tolbaas in Gorredijk. Voor de kavels in Gorredijk hebben vooral lokale bedrijven belangstelling. Voor de kavel op het bedrijventerrein A7-zuid komen de ondernemers uit een grotere regio. Bestaande gebouwen worden over het algemeen snel verkocht. In de gemeente kennen we nauwelijks leegstand.

Programma 4

5.9 Peuter Plus

Peuter Plus, is dit een extra activiteit of komt deze ter vervanging van de VVE? Zijn hier financiële gevolgen aan verbonden?

De Peuterplus voorziening is een extra activiteit. De komt naast het VVE programma. PeuterPlus biedt intensieve ontwikkelingsstimulering aan kinderen in de leeftijd van 2 tot 5 jaar. Bij PeuterPlus worden kinderen begeleid die meer ondersteuning nodig hebben dan in de reguliere VVE-

of kinderopvanggroepen geboden kan worden. De reguliere VVE-groepen richten zich op kinderen met een taal-spraakachterstand en/of andere ontwikkelingsachterstanden. De kinderen bij PeuterPlus hebben gedrags-, ontwikkelings-, of opgroei problemen. Het kind heeft vanuit zijn of haar ontwikkelingsverloop of ontwikkelingsproblematiek een specifieke ondersteuningsbehoefte om zich optimaal de kunnen ontwikkelen. PeuterPlus geeft deze kinderen, en hun ouders, het extra steuntje in de rug die zij nodig hebben.

De Peuterplus voorziening kan betaald worden uit de middelen voor Jeugdzorg. Hiermee kunnen we op duurdere zorg besparen en bovendien maatwerk bieden.

5.10 Stichting Sportgebouw Kortezwaag

Wat wordt bedoeld met de 12k overname stichting sportgebouw Kortezwaag?

Dit betreft de afschrijvingslast van het door de gemeente overgenomen gebouw van Stichting Sportgebouw Kortezwaag. Dit is besloten door de raad in de raadsvergadering van 7 juni 2021 en was een gevolg van een rechtszaak die Stichting Sportgebouw Kortezwaag had aangespannen tegen de gemeente. Het gebouw is overgenomen voor €250.000 en wordt in 20 jaar afgeschreven. In het sportgebouw zitten de kleedkamers van voetbalvereniging VV Gorredijk, korfbalvereniging LDODK en rugbyclub de Wrotters.

5.11 Voorkomen thuiszitten

De gemeente wil proactief handelen om thuiszitten te voorkomen. Wat wordt er concreet gedaan?

We willen graag eerder betrokken worden bij schoolverzuim en thuiszitten. Dat willen we bereiken door in gesprek te gaan met verschillende betrokken partijen als scholen en samenwerkingsverbanden vanuit een gezamenlijk doel, namelijk dat alle leerlingen naar school gaan en een startkwalificatie behalen.

5.12 Noodgebouwen de Oanrin Bakkeveen

Pag. 31. Is er extra geld nodig voor de noodgebouwen van de Oanrin in Bakkeveen? Zo ja over hoeveel spreken we? En waar staan deze?

Dat is nog niet bekend, er wordt een onderzoek uitgevoerd. Daarnaast zijn we in overleg met het schoolbestuur om te komen tot een goede oplossing. Op 23 augustus jl. heeft u middels een raadsbrief informatie ontvangen over het verder te doorlopen proces.

Programma 5

5.13 Varen in de Friese Wouden

Varen in de Friese Wouden, “Verbeteren faciliteiten aan de wal in regionaal verband” Kunt u aangeven wat hiermee wordt bedoeld?

In samenwerking met de gemeenten in Zuidoost Friesland, de Stichting Toerisme Regiomarketing Zuidoost-Friesland en Recreatieschap De Marrekrite verbeteren we het gastheerschap rond de Turfroute (waar het Polderhoofdkanaal ook onder valt). Denk aan plaatsing en onderhoud van bebording, ontwikkeling van informatiemateriaal over de Turfroute en het organiseren van ondernemersbijeenkomsten om de onderlinge samenwerking te stimuleren voor het versterken van het gastheerschap rond de Turfroute.

5.14 Klachten staat onderhoud binnen de bebouwde kom

Openbaar groen, Is inzichtelijk hoeveel klachten er in tot nu toe zijn geweest in 2022 over de staat van onderhoud binnen de bebouwde kom?

Er komen veel vragen / opmerkingen binnen over de openbare ruimte. Het is hierbij niet altijd duidelijk of het een klacht is of meer een verzoek om verbetering. Wij spreken daarom niet van klachten, maar van meldingen. Tot nu toe (peildatum 4 oktober 2022) zijn er 2157 meldingen binnengekomen die gaan over de totale openbare ruimte. We schatten dat ongeveer 25% tot 35% daarvan een relatie heeft met het onderhoud binnen de bebouwde kom. Als het echt gaat om concrete klachten over het onderhoudsniveau, dan zijn dit enkele tientallen per jaar.

5.15 Kwalitatief goede sportlocatie

Pag. 37. Wat wordt verstaan onder een kwalitatief goede sportlocatie? Is daar een standaard voor waaraan we de locaties kunnen toetsen?

We streven er naar dat de sportfaciliteiten voldoen aan de richtlijnen die de betreffende bond(en) stellen aan de sporten die worden beoefend op de locatie.

Programma 6

5.16 Actieplan dorpshuis

Er wordt met elk dorpshuis een actieplan gemaakt. Wat is de einddatum dat dit gereed dient te zijn? Of is dit een doorlopend project?

De koersplannen per dorpshuis worden eind dit jaar of uiterlijk januari 2023 opgeleverd. Een onderdeel van het koersplan is een actieplan voor de komende vier jaar. Welke acties zijn er nodig om een toekomstbestendig dorpshuis in het dorp te behouden. Hierbij wordt aangegeven hoe de rol- en taakverdeling per actie er tussen het dorpshuisbestuur en de gemeente er uit ziet.

Programma 7

5.17 Led verlichting

Pag 54. U geeft aan dat op dit moment 95% van de installatie Led verlichting is? Uw doelstelling in 2025 is 95%! Is dit dan nog wel een ambitie? Of bedoeld u 100% in 2025?

Met de 95% genoemd bij de maatregel bedoelen we de ambitie. Op dit moment is ongeveer 80% van de openbare verlichting voorzien van LED. We streven er naar dat dit 95% is in 2025.

5.18 Gezondheidsprojecten

Pag. 55. Hoe worden de inwoners gestimuleerd om een gezondheidsprojecten op te starten en hoe kunnen ze weten van dit initiatief?

Vanuit het Lokaal Sportakkoord Opsterland zijn middelen beschikbaar om bij te dragen aan het opstarten van gezondheidsprojecten. Dit Sportakkoord is sinds 2020 actief en met regelmaat bekend gemaakt onder inwoners, stichtingen en verenigingen via bijeenkomsten en diverse publicaties. In 2023 zal dit opnieuw duidelijk onder de aandacht gebracht worden.

5.19 E-sports gezondheidsproject

Is E-sports een gezondheidsproject? It is veelal stilzitten! Of worden hiermee ook fietsen ed. bedoeld?

Door een combinatie te maken van het organiseren van een E-sports toernooi (bijvoorbeeld FIFA2022 toernooi op Playstations) met een echt toernooi/event (bijvoorbeeld pannavoetbal of Skill Games) wordt het een gezondheidsproject. Hiermee wordt de jeugd naar een vereniging gehaald en daarna uitgedaagd om actief te zijn op de sportvelden.

Programma 8

5.20 Ontwikkeling bouwgronden

Pagina 66, woningbouwlocatie. Wordt er ook in andere kernen onderzoek gedaan naar mogelijke bouwgronden welke kunnen worden ontwikkeld, u geeft hier alleen Gorredijk Lovenstijn 5 en 6 aan?

Ja, dit beperkt zich niet tot Gorredijk. Op basis van de vernieuwde woonvisie en binnen de afspraken van de woningbouwafspraken met de provincie wordt een uitwerking naar de dorpen gemaakt. Dat betekent dat ook andere mogelijke woningbouwlocaties in beeld kunnen komen.

Paragrafen

5.21 Percentage LED verlichting

Blz. 82 geeft u aan dat 80% van het areaal LED verlichting, in programma 7 is dit 95%, Klopt dit of lezen wij het verkeerd?

Met de 95% genoemd bij de maatregel bedoelen we de ambitie. Op dit moment is ongeveer 80% van de openbare verlichting voorzien van LED. We streven er naar dat dit 95% is in 2025.

5.22 Tiny houses

Blz. 108, Tiny houses Gorredijk, wanneer gaat de reservering van 10 jaar in, de voorbereidingen zijn namelijk al een paar jaar gaande?

De reservering gaat in na het bouwrijp maken en ingebruikname van het terrein. Dit zal naar verwachting voorjaar 2023 zijn. U kunt een raadsvoorstel over de tiny houses tegemoet zien voor de raadsvergadering van november 2022.

Financiële begroting

5.23 Nieuwe investeringen

Welke nieuwe investeringen zijn in de begroting opgenomen?

In de begroting zijn 5 nieuwe kredieten opgenomen.

Kredieten	Krediet		Afschrijvings last 2024	Afschrijvings last 2025 ev
Snelfietsroute Drachten-Heerenveen	1.800.000			72.000
Vervanging brug Moanleane Wijnjewoude	490.000		19.600	19.600
Vervanging wegen en fietspaden (Poasen/poostweg/geawei)	475.000		19.000	19.000
Bergplaats gemeentewerf Ureterp	203.000		5.075	5.075
Wijkvernieuwing Gorredijk (herstructurering Elken)	650.000		26.000	26.000

6 GroenLinks

INLEIDING

6.1 Gemeentefonds 2026

p. 6: Wijziging financieringssysteem, het Rijk neemt hier alvast een voorschot op, maar hoe dit wordt vormgegeven is nog niet bekend. Is al bekend wanneer gemeenten meer te weten komen over de wijziging van deze systematiek?

De ene kant van de systematiek is al wel bekend en is ook doorgevoerd. Namelijk het vastzetten van het accres plus 1 miljard ten opzichte van het niveau van 2022. Hoe het daarna ontstane gat/ravijn gedicht kan worden is echter nog niet bekend.

De VNG schrijft in een ledenbrief nav de miljoenennota het volgende;

Om de financiële hiaten die na 2025 ontstaan (door het wegvallen van de samen trap-op samen trap-af systematiek) op te lossen is aan de VNG een procesvoorstel voorgelegd voor een traject voor een herziening van de financiële verhoudingen. De Miljoenennota concretiseert verder niet de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied voor gemeenten na 2025. Wel wordt als proces geschetst dat begin 2023 meer duidelijk moet worden hoe het nieuwe structurele financieel arrangement eruit komt te zien na 2026.

Als vertegenwoordiger van de P10 zit de financieel adviseur van de gemeente Opsterland bij een terugkerend overleg tussen BZK, VNG, IPO, Unie van Waterschappen, vertegenwoordiger van de Provincies, vertegenwoordiger van G40 en vertegenwoordiger van M50. Hierdoor hebben we een zeer korte lijn als het gaat om de laatste ontwikkelingen.

PROGRAMMA 0 – BESTUUR EN ONDERSTEUNING

6.2 Geweldig Gorredijk

p.9: Wat gaan we doen voor geweldig Gorredijk?

Bij de perspectiefbrief 2021 heeft de raad ingestemd met het beschikbaar stellen van de rijksbijdrage Regiodeal. Te weten €1.200.000,- voor het Programma Gorredijk en €400.000 voor De Brink Bakkeveen. Daarna is de raad - met een raadsbrief (d.d. 5 april 2022) - geïnformeerd over het collegebesluit voor de onderverdeling in (deel)projecten. Deze zijn in de brief beschreven en toegelicht. In 2022 en (uiterlijk) 2023 wordt de rijksbijdrage besteed aan de in de raadsbrief genoemde (deel)projecten.

6.3 Waardering dienstverlening

p. 11: Onze dienstverlening wordt gewaardeerd met een 7. Een 7 is een mooie voldoende, maar is ook bekend waarom het geen 8 of 9 is?

Onlangs is een burgerpeiling uitgevoerd naar de dienstverlening en de digitale dienstverlening van de gemeente Opsterland. De gemiddelde beoordeling van de dienstverlening is een 6,9. De digitale dienstverlening wordt gewaardeerd met een 7,1.

Landelijk gezien is de gemiddelde beoordeling voor de dienstverlening een 6,41 en een 6,66 voor de digitale dienstverlening. Opsterland heeft een aantal jaren terug door bezuinigingen het niveau in dienstverlening van 'persoonlijk en excellent' afgeschaald naar 'persoonlijk en adequaat'.

6.4 Externe inhuur

p. 12. De kosten voor externe inhuur worden niet afzonderlijk begroot. Waarom niet?

Op voorhand is het niet bekend hoeveel inhuur er nodig is. De indicator externe inhuur is gebaseerd op de inhuur die in die jaren nodig was doordat er niet vervulde vacatures waren of noodzaak voor inhuur door langdurige ziekte.

6.5 OWO Samenwerking

p. 15: OWO Samenwerking

De kosten voor het derde deel van de OWO-afdelingen zijn in 2023 met 707.000 gestegen. (2023 moet trouwens nog wel beginnen.) Betekent dit dat de totale kosten van de afdelingen in 2023 met 2.121.000 stijgen

Dat is correct.

PROGRAMMA 1 – VEILIGHEID

6.6 Brandweer

p. 17: Is er voldoende brandweerpersoneel in Opsterland, gezien de huidige krapte op de arbeidsmarkt?

Worden de maximale aanrijtijden gehaald in onze gemeente wanneer er ergens brand uitbreekt?

Voor de brandweerposten in Opsterland geldt dat er voldoende brandweerpersoneel is. De beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel op piekmomenten (zomer-, en feestdagen) is soms wel een uitdaging. Hiervoor neemt de brandweer (Veiligheidsregio Fryslân) maatregelen zoals het door alarmeren naar omliggende posten. Ander voorbeeld is het gelijktijdig alarmeren van twee brandweerploegen. In het Dekkingsplan 2.0 zijn de opkomsttijden vastgelegd. Deze tijden worden gehaald.

PROGRAMMA 4 – ONDERWIJS

6.7 Laaggeletterdheid

p. 30: Laaggeletterdheid, hoe worden laaggeletterden gesteund in het aanvragen van de energietoeslag en andere tegemoetkomingen.

Het aanvraagformulier energietoeslag is in zo toegankelijk mogelijke taal opgesteld. Daarnaast bieden we als gemeente altijd de mogelijkheid om het formulier samen met een medewerker van het gebiedsteam in te vullen. Deze werkwijze geldt ook voor alle andere gemeentelijke tegemoetkomingen. Daarnaast kunnen inwoners met vragen over digitale overheidsaanvragen terecht bij het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) in de bibliotheek.

PROGRAMMA 6 – SOCIAAL DOMEIN

6.8 Schuldhulpverlening

p. 43: Worden de kosten van de schuldhulpverlening door de gemeente betaald en zo ja, krijgen we daarvoor een tegemoetkoming?

Via de bijzondere bijstand worden de kosten van beschermingsbewind betaald voor inwoners die dit zelf niet lukt. Hiervoor krijgen we een vergoeding vanuit het Rijk. Daarnaast ontvangen we als gemeente een jaarlijkse Rijksvergoeding voor de uitvoering van de gemeentelijke schuldhulpverlening. Deze komt volledig ten goede aan deze uitvoering, onder andere door de inzet van onze 2 gemeentelijke budgetcoaches.

6.9 Bewustwording dementie

p.44: Hoe gaan we onderzoeken hoe we inwoners, organisaties en ondernemers bewust kunnen maken van leven met dementie en wat moet dit opleveren?

Op dit moment wordt regiobreed onderzocht hoe bewust inwoners, organisaties en ondernemers van leven met dementie zijn. Als dit onderzoek afgerond is kunnen we bekijken wat er verder nodig is. Daarnaast maken we gebruik van (landelijke) inzichten en methodieken van o.a. Stichting Alzheimer Nederland. Brede bewustwording van dementie moet uiteindelijk de participatie van mensen met dementie vergroten. Daarmee kan het ook een belangrijk bijdrage leveren aan het zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen en functioneren van deze doelgroep.

6.10 Actieplan preventie

p.45: Er wordt een actieplan preventie opgezet. Is er al bekend welke investeringen lonen en welke niet?

In de preventieagenda 2021-2030 is opgenomen dat we willen uitgaan van de maatschappelijke effecten van preventie. Dit is niet altijd exact meetbaar.

6.11 Dorpswethouder

p.46 Ieder dorp krijgt een dorpswethouder. Is dit een vrijwilliger en hoe wordt deze functie anders dan die van de dorpencoördinator en beleidsadviseur?

De dorpswethouder is vanuit het college bestuurlijk gezien het eerste aanspreekpunt voor een Plaatselijk belang. Hiermee willen we de contacten met de dorpen verstevigen. Naast het bijwonen van de jaarlijkse ledenvergaderingen kunt u bijvoorbeeld ook denken aan het bijwonen van bijzondere gebeurtenissen in een dorp. De opening van een nieuwe voorziening, aanwezig zijn bij de start van een project of voorbeeld het bijwonen van een openluchtspel. Elke wethouder geeft hier naar eigen inzicht invulling aan. De dorpswethouder trekt hierin nauw samen op met de beleidsadviseur en dorpencoördinator.

6.12 Begroot bedrag Jeugdzorg

Welk bedrag is voor 2023 totaal begroot voor Jeugdzorg?

Dit zijn de bedragen die begroot zijn op taakveld 6.72 en taakveld 6.82. Dit is samen een bedrag van € 9.655.000. Daarnaast zijn er kosten die op andere taakvelden zijn begroot maar die (indirect) tot de Jeugdzorg horen.

PROGRAMMA 7 – VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

6.13 Maatregelen klimaatbestendig Opsterland

p. 54: Welke maatregelen worden genomen om Opsterland klimaatbestendig en robuust in te richten?

In 2022 zijn we begonnen met het ontwikkelen van een uitvoeringsplan klimaatadaptatie. In 2023 is dit klaar en beginnen we met het uitvoeren hiervan. Vanuit het watertakenplan is daarvoor al budget gereserveerd. Nu al zorgen we ervoor dat we bij elk nieuw plan een gescheiden rioleringsstelsel aanleggen voor regenwater. Dat doen we ook al bij vervanging van riool of herinrichting van wijken. Verder kijken we bij nieuwbouwplannen (ook de huidige) naar plekken waar hittestress kan optreden. Bij deze locaties zorgen we dat groenstructuren verkoeling bieden.

6.14 Duurzaam bouwloket

p. 58: Hoe vaak wordt het duurzaam bouwloket jaarlijks geraadpleegd door de inwoners van Opsterland?

In de eerste 3 kwartalen van 2022:

- 6439 paginaweergaven op de website (1679 sessies)
- 1415 persoonlijke en digitale adviezen (voor 598 unieke woningen)

PROGRAMMA 8

6.15 Lelylijn/Deltaplan

p.64: Hoe hebben de Lelylijn en het Deltaplan betrekking op de begroting 2023? Het is toch al helemaal niet zeker of deze er komen?

In de begroting schetsen we aan het begin van ieder programma en per thema de relevante trends en ontwikkelingen. Met uw vraag reageert u op onderstaande alinea uit zo'n schets op pagina 64 (Programma 8 Bouwen & Wonen) van de begroting. Deze alinea betreft dus niet een doelstelling

of maatregel. Er is inderdaad nog geen definitief besluit genomen over de Lelylijn. Wel heeft het kabinet Rutte IV in het regeerakkoord een bedrag van €3 miljard gereserveerd om de Lelylijn op termijn aan te kunnen leggen.

In onze Begroting 2023 is geen budget voor Deltaplan (en de Lelylijn) opgenomen. Onze activiteiten met betrekking tot het Deltaplan (zoals verwoord op pagina 65/66) worden vooralsnog uitgevoerd binnen de bestaande ambtelijke capaciteit.

(p. 64) “Wij streven naar een toekomstbestendig Fryslân en het consolideren en verbeteren van de bereikbaarheid van onze provincie. Met het Deltaplan voor het Noorden (en de Lelylijn) willen het Rijk, de vier noordelijke provincies en enkele grote gemeenten de bereikbaarheid en het wonen en werken in Noord-Nederland verbeteren. Grootschalige verstedelijking van onze gemeente is bij het verbeteren van bereikbaarheid echter niet het doel.”

Het Deltaplan voor Noord Nederland betreft een uitvraag van de noordelijke provinciebesturen over het ruimtelijk economisch perspectief voor de noordelijke regio. Op 12 maart dit jaar heeft het (vorig) college - in samenspraak en goed overleg met de buurgemeenten in Zuidoost-Friesland - een brief verstuurd aan GS welke dient als antwoord op de zes door GS gestelde vragen. Deze brief heeft de raad toen - ter informatie - ontvangen. Nadien zijn nog schriftelijke vragen van de fracties FNP en CDA beantwoord over dit dossier. Een van de kernen daarvan is dat de regio op de verdere ontwikkeling van het Deltaplan Noord Nederland bij de provincie ligt. De provincie zal ons betrekken bij de vervolgstapen. Het Deltaplan Noord Nederland kent na deel A een verdiepend onderzoek (deel B). Deel B is eerder dit jaar naar buiten gebracht. Bedoeling is dat op basis daarvan regio en Rijk afspraken maken in het BO MIRT over het vervolg (deel C). Wij zijn benieuwd naar de vervolgstappen en hoe wij – en andere gemeenten – hierin positie, rol en taak krijgen. Bestuurlijk en ambtelijk volgen wij dit dossier op de voet.

6.16 DSO investering

p.65 Is al bekend hoeveel wij in 2023 nog moeten investeren in het DSO?

Op dit moment is de verwachte investering nog niet bekend. Het is afhankelijk van de invoeringsdatum van de omgevingswet.

PARAGRAFEN

6.17 Energiecontract

p. 79: Effecten fluctuerende energieprijzen, per wanneer moet het huidige energiecontract beëindigd zijn en is er al zicht op een nieuw contract?

De gemeente koopt met verschillende overheden in Fryslân gezamenlijk de energie in. De huidige contracten lopen door tot 1/1/2024. Hierna gaan we over op het ‘zelfleveringsmodel’ waarbij de energie rechtstreeks op de energiemarkt wordt ingekocht bij een (lokale) producent.

Voor gas is een contract met Gazprom/SEFE. Dit gascontract blijft met de ontheffing voor het sanctiepakket voor Rusland in ieder geval tot 1/1/2023. Vanaf 2023 is dit nog niet zeker. Er is een nieuw contract afgesloten voor gas dat start zodra het bestaande contract stopt als a) de sanctie alsnog ingaat of b) het contract stopt op 1/1/2024.

Voor stroom is een contract met DVEP. De voorbereidingen van het nieuwe stroomcontract liggen op schema.

6.18 Rentepercentage

p. 87: Met betrekking tot de financiering komt men voor 2023 bij een renteverwachting van een gewogen gemiddelde van 0,52% Hoe weet men nu al of dit een reëel percentage is?

Wij verwachten niet dat we in 2023 nieuwe leningen moeten aantrekken. Het rentepercentage is dus gebaseerd op gegevens van de bestaande langlopende leningen. Daarvan is het uitstaande schuld en het rentepercentage (vast gedurende de looptijd) al bekend. Op basis van die gegevens is het gewogen gemiddelde rentepercentage berekend.

6.19 Ontbinding PBE

p. 103: Verbonden partijen, PBE. Het voornemen is om dit vennootschap te ontbinden. Is dit al gebeurd of gebeurt dit binnenkort en wat houden wij hieraan over?

Het vennootschap is nog niet opgeheven en het is nog niet bekend wanneer dat exact gaat gebeuren. In de laatst bekende cijfers is de verwachting dat bij opheffing € 1.489.000 resteert om uit te betalen aan de aandeelhouders. Ons belang is 0,02% wat neerkomt op ongeveer € 30.000.

7 VVD

7.1 Gemeentefonds 2026

Bij Inleiding staat de verwachte korting in 2026 van €5 miljoen beschrijven. “Zeilen op de wind van vandaag. De wind van gisteren is al geweest. De wind van morgen kan er ook niet zijn.” Hoe zeker is de korting in 2026 en hoe groot is de kans dat er dan “geen wind is”.

De aanpassing (het vastzetten van het accres ipv trap-op trap-af) is al verwerkt in het gemeentefonds wat leidend is voor de baten die wij als gemeente daadwerkelijk mogen verwerken. Ook in de miljoenennota is deze weer duidelijk naar voren gekomen. Het voorstel van het Rijk is dat gemeenten het gat op kunnen lossen met het heffen van lokale belastingen. Daar is echter nog geen onderzoek naar gedaan wat/hoe er dan geheven kan worden en of/hoe dit dan verrekend kan worden zodat gemeenten met rijke inwoners niet onevenredig voordeel hebben ten opzichte van gemeenten met lagere inkomens.

De VNG schrijft in een ledenbrief nav de miljoenennota het volgende;

Om de financiële hiaten die na 2025 ontstaan (door het wegvallen van de samen trap-op samen trap-af systematiek) op te lossen is aan de VNG een procesvoorstel voorgelegd voor een traject voor een herziening van de financiële verhoudingen. De Miljoenennota concretiseert verder niet de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied voor gemeenten na 2025. Wel wordt als proces geschetst dat begin 2023 meer duidelijk moet worden hoe het nieuwe structurele financieel arrangement eruit komt te zien na 2026.

Als vertegenwoordiger van de P10 zit de financieel adviseur van de gemeente Opsterland bij een terugkerend overleg tussen BZK, VNG, IPO, Unie van Waterschappen, vertegenwoordiger van de Provincies, vertegenwoordiger van G40 en vertegenwoordiger van M50. Hierdoor hebben we een zeer korte lijn als het gaat om de laatste ontwikkelingen.

7.2 Krappe arbeidsmarkt

Prog. 0 : Zijn er nog wel kwalitatief goede medewerkers te vinden ivm krappe arbeidsmarkt? Welke acties onderneemt het college?

Ja, er zijn zeker nog gekwalificeerde medewerkers te vinden. Wij hebben als ervaring dat mensen die bij ons solliciteren vaak heel bewust kiezen voor werken bij de gemeente. Vaak vanuit de

overtuiging dat zij door bij de gemeente te gaan werken een bijdrage kunnen leveren aan het vormgeven van lokaal beleid en het ondersteunen van de lokale bevolking. Om deze medewerkers aan de organisatie te binden is het zaak om ons bewust te zijn van deze motiverende factor.

7.3 Rol gemeente stikstof discussie

Extra fte's zijn nodig voor het Woonakkoord, Energietransitie en Stikstof. Welke rol ziet het college voor de gemeente in de stikstof-discussie? Uitvoering van Gebiedsvisie/processen is toch bij de provincies gelegd?

We hebben aanmerkelijke ruimtelijke en klimaatopgaven voor ons liggen. Samen met de provincie zien we ons hiervoor gesteld. Bij de provincie ligt inderdaad de verantwoordelijkheid om het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) vorm te geven. Het uitvoeringsprogramma stikstof (UPS) zal onder deze “parapluie” komen. Ook de uitwerking van o.a. de kaderrichtlijnwater (KRW) en de bossenstrategie zullen daar onderdeel van worden. Al de maatregelen die hier uit voortvloeien – dus ook die welke aan de orde zijn bij de gebiedsprocessen – krijgen hun beslag in de verschillende gemeenten; dus ook in Opsterland. Onze inwoners, agrariërs en mkb-ondernemers zullen hier goed in meegenomen moeten worden. Daarnaast verdient de afstemming met onze eigen vakafdelingen extra aandacht. En onze bestuurders, die bij verschillende overlegtafels in deze aansluiten, moeten deskundig geadviseerd worden. We verwachten, samen met de provincie, dat er een enorme kluit werk aan zit te komen.

Het team Ontwikkeling Ruimtelijk Domein heeft voor bovenstaande niet de benodigde ervaring, kennis en expertise in huis.

Kortom; we hebben een regisseur implementatie NPLG Opsterland nodig. Hij/zij heeft empathie voor inwoners, agrariërs en andere ondernemers en oog voor de verschillende belangen. Hij/zij streeft naar een verbindend duurzaam perspectief voor de regio en de gemeente op de verschillende beleidsterreinen NPLG. Deze medewerker volgt de diverse ontwikkelingen op de betrokken beleidsterreinen en is in staat deze met elkaar te verbinden en te verenigen door het geheel te overzien; zet zich in bij het samenspel tussen alle betrokken partijen; heeft daarbij oog voor ambtelijke en bestuurlijke processen, maar ook voor de zorgen van boeren en ondernemers en andere betrokken partijen; is omgevings- en bestuurlijk sensitief en kan schakelen op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Bovendien is hij/zij in staat complexe materie in heldere strategieën duidelijk en bondig voor het voetlicht te brengen, voor de boer, de ondernemer, maar ook voor de gedeputeerde, het college van B&W of de verschillende beleidsadviseurs. Daarnaast is hij/zij een stevige gesprekspartner en een goede adviseur voor alle geledingen.

7.4 Verbruik Gas en Electra gemeente

Wat is het college voornemens om minder gas en elektra te verbruiken in het gemeentehuis en bedrijf?

Er is al veel gedaan voor de gebouwen voor de eigen organisatie. Het gemeentehuis (energielabel B) met isolatie, nieuwe techniek en grondwarmte. De Wetterwille 5 (energielabel A) is al bijna energieneutraal met zonnepanelen en een houtkachel. Voor het gemeentehuis worden de mogelijkheden van zonnestroom beoordeeld. Mogelijke aanvullende maatregelen zijn beperkt. Bij aanpassingen en vervangingen worden duurzame alternatieven toegepast. Overigens is het toepassen van duurzaamheidsmaatregelen aan historische en monumentale gebouwen niet eenvoudig.

7.5 Fietspaden

Progr. 2. : Is het college ook voornemens om bij de aanleg van nieuwe- en reconstructie van fietspaden deze fors breder te maken ivm hogere snelheden door e-bikes en meer gebruik?

Bij onderhoud aan de hoofdfietsroutes wordt altijd gekeken naar de mogelijkheden voor verbetering (comfort, verbreding of aanpassing kruisingen). Daarnaast worden er speciaal voor deze categorie zogeheten snelfietspaden aangelegd. Dit zijn brede fietspaden, waarbij de gebruikers zo veel als mogelijk voorrang krijgen op het andere verkeer. Concrete voorbeelden hiervan zijn; de realisatie van snelfietspad Drachten – Ureterp en de in ontwikkeling zijnde ‘trochfytsrûte’ Drachten – Heerenveen.

7.6 Beschermen bermen

Wat wordt bedoeld met (blz 21) ‘We onderzoeken hoe we bermen langs erftoegangswegen in het buitengebied beter kunnen beschermen tegen schade’.

Veel wegen in het buitengebied worden gebruikt door landbouwverkeer en ander zwaar verkeer. Dit leidt in natte perioden soms tot schade aan de bermen. We willen onderzoeken welke maatregelen mogelijk zijn om deze schades in de toekomst te beperken.

7.7 Invloed oorlog Oekraïne en inflatie op ondernemers

Progr.3 : In de begroting '23 wordt niet ingegaan op de gevolgen van de oorlog in Oekraïne en de sterk opgelopen inflatie, wat dat betekent voor ondernemers in Opsterland en wat voor ondersteunende rol hier voor de gemeente is weg gelegd. Ziet het college hierin een rol voor de gemeente?

De gevolgen voor ondernemers in Opsterland zijn absoluut aanwezig. Het is wisselend. Er zijn bedrijven die erg veel last hebben van de stijgende energietarieven, andere hebben dan weer last van hogere grondstofprijzen of lange levertijden.

7.8 Lelylijn/Deltaplan

In het coalitieakkoord ('22-'26) wordt gesproken om te zoeken naar alternatieven Lelylijn/Deltaplan. In de voorliggende begroting wordt juist de Lelylijn/Deltaplan geprezen dat de ruimtelijke en economische potentie van de regio langs de A7 als positief wordt beoordeeld. Kan het college uitleggen wat haar heeft bewogen om zo'n positieve ommezwaai ten voordele van de Lelylijn/Deltaplan te maken?

Bij de programma's 3 (Economie) en 8 (Bouwen & Wonen) schetsen we aan het begin (programma en/of per thema) relevante trends en ontwikkelingen, in dit verband dus over Deltaplan voor Noord Nederland en de Lelylijn. Het betreft hier dus niet een doelstelling of een maatregel en daarmee ook geen “ommezwaai”.

De regie op de verdere ontwikkeling van het Deltaplan Noord Nederland ligt bij de provincie. De provincie betreft ons bij de vervolgacties. Wij zijn benieuwd naar de vervolgstappen en hoe wij – en andere gemeenten – hierin positie, rol en taak krijgen. Bestuurlijk en ambtelijk volgen wij dit dossier op de voet.

Op pagina 65/66 van de begroting geven we onder de maatregel “Deltaplan voor het noorden” aan wat we ervoor gaan doen.

7.9 Vergunningen met stikstof effecten

Is het college ook van plan (binnen haar eigen bevoegdheid) mee te werken om aan nieuwe niet landbouw bedrijven vergunningen te verstrekken waarvan vooraf is bekend dat ze structureel voor emissie van stikstof/broeikasgassen gaan zorgen?

De Provincie is in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) * bevoegd gezag waar het de toetsing betreft op stikstofuitstoot. Bij een principe-aanvraag adviseren wij de aanvrager om in deze vroegtijdig contact op te nemen met de Provincie. Bij een aanvraag omgevingsvergunning vragen wij de Provincie om de toets op de Wnb uit te voeren. Als gemeente nemen wij uiteindelijk een besluit op de aanvraag, waarbij de uitvoerbaarheid leidend is.

**De Wet natuurbescherming (Wnb) is de Nederlandse wet die de bescherming van natuurgebieden, soorten en bos regelt. De wet is sinds 1 januari 2017 van kracht. De wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet.*

7.10 Betrokkenheid ondernemers bij economisch beleid

‘Het economisch beleid en maatregelen wordt in goede samenspraak met ondernemers in de gemeente gestalte gegeven, door regelmatig overleg te voeren met geledingen uit het bedrijfsleven’. Kunt u dit wat concreter maken? Zijn er afspraken hoe ondernemers worden betrokken en is dat structureel ingebed?

Op regelmatig basis vinden er werkbezoeken plaats. Vrijwel wekelijks doen we dat in wisselende samenstelling; het (voltallig) College van B&W, de wethouder Economische Zaken, de adviseur Economische Zaken. Daarnaast is er structureel overleg met de verschillende ondernemersverenigingen, waarbij een aantal vaste onderwerpen de revue passeren.

Bij het opstellen van economisch beleid, zoals bijvoorbeeld de Detailhandelsvisie, of bij RO-producten als Omgevingsvisie en bestemmingsplan (straks Omgevingsplan) zijn ondernemers(verenigingen) partijen die altijd actief worden benaderd.

7.11 MKB onderzoek

Kan het kloppen dat we de uitslag van het MKB onderzoek van vorig jaar nog niet hebben ontvangen of hebben wij dat over het hoofd gezien? Zo ja zouden wij dat alsnog mogen ontvangen?

Afgelopen jaar is er geen onderzoek geweest naar de MKB vriendelijkste gemeente. Het onderzoek vindt tweejaarlijks plaats. In het najaar 2022 start een nieuwe ronde voor de MKB vriendelijkste gemeente.

7.12 Detailhandelsvisie

Hoe wordt de nieuwe detailhandelsvisie opgesteld, welk proces wordt doorlopen?

De nieuwe detailhandelsvisie wordt een gemeentelijke visie die betrekking heeft op de grotere winkelgebieden in de gemeente. Daarbij is primair aandacht voor het ondernemersklimaat van onze detaillisten en de behoeften van het winkelend publiek. Ook worden aspecten meegenomen vanuit de eigen bewoners, cultuur, toerisme, horeca, recreatie en historie. Allemaal met het oogmerk de winkelcentra goed te laten functioneren. Alle betrokkenen krijgen de kans om mee te praten over de inhoud.

7.13 Cultuurcoach

Programma 4: Hoe zorgt het inzetten van de maatregel ‘bijdrage voor de werkzaamheden van een cultuurcoach’ voor het behalen van de doelstelling ‘we zetten in op het bieden van gelijke kansen en de ontwikkeling van talent’?

De activiteiten binnen de Cultuur Educatie: de instrumentale muzikale vorming (IMV), de culturele vorming, het instrumentenfonds, de aanvullende projecten en de cultuurcoach, vormen een onlosmakelijk geheel, die de kwaliteit van de cultuur educatie in Opsterland hebben gebracht op het hoge niveau waar die nu staat.

Door aan te sluiten bij de speerpunten van het landelijke beleid, de landelijke initiatieven als Cultuur Educatie met Kwaliteit, de Gelijke Kansen Aanpak en het Nationaal Programma Onderwijs wordt ook door de cultuurcoach, als intermediair tussen alle partijen, bijgedragen aan gelijke kansen en ontwikkelen van talent. Het totaal aan activiteiten binnen de cultuureducatie is gericht op gelijke kansen voor alle kinderen, betere emotionele en sociale vaardigheden voor kinderen, uiteindelijk leidend tot meer onderwijskansen en betere kansen op de arbeidsmarkt.

7.14 Preventie bij thuiszitten

Wat wordt concreet verstaan onder 'door proactief te handelen en in te zetten op preventie' bij het voorkomen van thuiszitten? Bij jongeren die in beeld zijn kunnen we ons er nog wel een voorstelling van maken, maar het zal ook jongeren betreffen die niet in beeld zijn bij gebiedsteams etc.

Dat klopt. Met name de geoorloofde thuiszitters zijn niet volledig in beeld. Geoorloofde thuiszitters zitten thuis met een geldige reden, zoals ziek zijn. Vaak blijkt echter dat er meer speelt. Tegelijkertijd hoeft er geen melding gedaan te worden van geoorloofde thuiszitters. Om voor deze leerlingen iets te kunnen betekenen is afstemming nodig met betrokken partijen als scholen en samenwerkingsverbanden. Dit gesprek willen we aangaan vanuit een gezamenlijk doel, namelijk dat alle leerlingen naar school gaan en een startkwalificatie behalen.

7.15 Vrijtijdsbesteding

Progr. 5 : Welke zinvolle en prettige vrijtijdsbesteding , in het kader van cultuur moet binnen Opsterland door de inwoners kunnen worden bezocht en welke niet?

Het culturele palet van Opsterland, zoals dat door de gemeente wordt ondersteund en gefaciliteerd, omvat de diverse culturele evenementen (klein en groot), de musea en de openbare bibliotheken. Binnen dit palet vinden tal van activiteiten plaats die bezocht kunnen worden. Het deelnemen aan deze activiteiten is uiteraard een keus van de inwoners (en bezoekers) zelf.

7.16 Musea Opsterland

Welke resultaten mogen we verwachten in 2023 van het overleg met de twee musea in Opsterland wbt Nieuwe kansen en Ontwikkelingen/Bedreigingen?

De musea in Opsterland realiseren zich, dat zij zich actief bezig moeten houden met hun toekomst. Welke ontwikkelingen liggen er voor de musea in het verschiet? Welke mogelijkheden tot samenwerking zijn er in de regio en wat mogen we van de gemeente verwachten?

Of in 2023 al heel concrete resultaten gepresenteerd kunnen worden, zal nog afgewacht moeten worden. Duidelijk is wel, dat er een proces gaande is, waarbij de musea elkaar (ook in de regio) opzoeken en onderzoeken wat nodig is om ook voor de toekomst een aantrekkelijke erfgoedvoorziening te zijn, zowel voor de eigen inwoners als de bezoekers van elders. Als gemeente blijven we dat proces ondersteunen en waar mogelijk faciliteren.

7.17 Opsterland-pas

Het is een voornemen om te onderzoeken of een Opsterland-pas wat kan betekenen. Is het niet efficiënter om dat breder te maken met een ZuidOOST Frysland-pas?

De Opsterland- pas wordt niet vermeld in de begroting 2023. Op dit moment zijn we niet bezig met het onderzoeken van de Opsterland- pas. Een mogelijke verbreding naar Zuidoost Fryslân zou onderdeel van een toekomstig onderzoek kunnen zijn.

7.18 Wet inburgering

Programma 6: De wet inburgering zorgt voor extra verantwoordelijkheden voor gemeenten, beleid/verordening is daarvoor vastgesteld. Vraagt dit, nu er ervaring is opgedaan, ook om een aanpassing/aanscherping in 2023?

Het beleidsplan dat eind 2021 door de raad is vastgesteld biedt ook op basis van de ervaringen die ondertussen zijn opgedaan, voldoende basis voor een goede uitvoering van de extra gemeentelijke verantwoordelijkheden uit de nieuwe Wet inburgering 2021. In het verlengde van dit plan blijven we als gemeente natuurlijk wel actief sturen op het nog verder verbeteren van de uitvoering van deze wettelijke verantwoordelijkheden.

7.19 Ambitie tegenprestatie uitkering

We lezen de ambitie van het college ‘iedereen met een uitkering verricht een tegenprestatie’ niet meer terug als doelstelling in deze begroting? Is de ambitie aangepast en wat is dan het

De tegenprestatie is inmiddels verankerd als lijnactiviteit binnen de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie. Daarmee is dit inmiddels stand beleid en is het daarom niet meer als (nieuwe) ambitie/doelstelling opgenomen in de begroting.

7.20 Water bufferen

Wordt er samen met Wetterskip Fryslân ook onderzocht om in de winterperiode meer water te bufferen in sloten en vijvers tbv droge perioden in de zomer?

Ja, alhoewel dit vooral een taak is van het Wetterskip kijken we samen naar oplossingen om water vast te houden en te reguleren en daarmee droogte te beperken.

7.21 (Ver)nieuwbouw Sportcentrum Kortezwaag

Op welke wijze wordt er in de begroting rekening gehouden met realisatie (ver)nieuwbouw Sportcentrum Kortezwaag wbt reservering investeringen etc?

In 2016 is een krediet van 2.187.000 beschikbaar gesteld. Hier is nog 2.065.000 van over. Wanneer duidelijk wordt wat de totale verwachte kosten zijn zal via een raadsvoorstel een aanvullend krediet aangevraagd worden. De aanvullende afschrijvingslasten moeten op dat moment nog toegevoegd worden aan de begroting.

7.22 Mogelijkheden woningbouwlocaties

Programma 8: de doelstelling om nieuwe woningbouwlocaties op gemeentegrond te krijgen is wel heel vaag geformuleerd: ‘we zien mogelijkheden’ Wat mogen we hiervan verwachten in 2023?

Op basis van de vernieuwde woonvisie en de woningbouwafspraken met de provincie wordt een uitwerking naar de dorpen gemaakt. “We zien mogelijkheden” betekent hier dat ook nieuwe woningbouwlocaties op gemeentegrond op het woningbouwprogramma kunnen komen.

7.23 ‘spoorboekje’ woonplannen

Voor de verbetering van dienstverlening bij onderbouwde woonplannen heeft de raad een motie aangenomen om met een ‘spoorboekje’ te komen, zodat voor iedereen duidelijk is welke stappen er genomen moeten worden en in welk tijdsbestek. Wordt dat spoorboekje in 2023 opgeleverd en in gebruik genomen?

De raad zal uiterlijk in de eerste helft van 2023 geïnformeerd worden over welke stappen nodig zijn bij onze dienstverlening bij (onderbouwde) woonplannen. Een en ander aanvullend op de indieningsvereisten op onze website.

7.24 Actieplan Wonen

In welk kwartaal van 2023 is het Actieplan Wonen gereed? En wordt deze ter instemming aan de raad voorgelegd?

Het is ons voornemen om in de tweede helft van 2023 een actieplan Wonen gereed te hebben. Vaststelling gebeurt door de gemeenteraad.

7.25 De Skans

Projecten: de tekst over 'De Skans' is niet meer up to date nav de laatste raadsvergadering, wordt dit nog aangepast?

In principe wordt de begroting niet meer tussentijds aangepast nadat deze in het college is behandeld en naar de raad is verstuurd. Dit om te vermijden dat er verschillende versies in omloop zijn. Het kan daarom gebeuren dat we ingehaald worden door de realiteit. Mocht de raad graag zien dat het stuk inzake de Skans aangepast wordt dan kan dat nog gebeuren.

8 D66

8.1 Tarief afval- en rioolheffing

Pag 6 – er wordt voor gekozen om de heffingen inzake afval en riool niet te laten stijgen – in hoeverre zit de inflatie verdisconteerd in het onderhoudsplan riool? Betekent dit nu dat we de rekening doorschuiven naar de toekomst?

Nee we schuiven de rekening niet door. Er is gekozen om het tarief van de riolering niet kostendekkend te laten zijn, het is voor 2023 97%. De lasten zitten dus in de begroting echter deze worden niet 100% direct door de inwoners betaald. Een deel van de lasten wordt gedekt door andere baten in de begroting. Zie ook pagina 75 en 76 van de begroting 2023.

8.2 Projectmatige aanpak

Pag 6 – college kiest ervoor een deel van de activiteiten projectmatig aan te pakken – welke activiteiten wil het college projectmatig aanpakken en hoe vertaalt zich dat door in de begroting 2023?

Het gaat hier om opgaven zoals de energietransitie, woningbouwopgave en stikstofproblematiek. Het in verlengde van de ambities in het landelijk coalitieakkoord zijn er extra middelen aan het gemeentefonds toegevoegd. Deze extra middelen zijn niet specifiek gelabeld en zodoende ook niet exacte te bepalen. Qua inzet, er is in de begroting 2023 voor de komende drie jaren budget opgenomen voor een project/programma manager stikstof en een adviseur energietransitie. Hierbij is er bewust voor gekozen om dit te beperken tot maximaal drie jaar omdat voor het jaar 2026 e.v. er geen duidelijkheid is over de bestendigheid van het gemeentefonds. Daarbij is het op dit moment ook niet te voorzien óf er over drie jaar nog behoefte is aan deze inzet.

8.3 Specificatie fte uitbreiding

Pag 11 - +6,6 fte voor energietransitie, woonakkoord en stikstofproblematiek – hoeveel fte staat voor welk onderwerp begroot?

Dorpencoördinator 1fte
Energietransitie 1 fte
Overdracht opgave manager en strategisch adviseur 0,3 fte
Adviseur accommodaties 1fte
Formatie EZ 1fte
Secretariële en administratieve ondersteuning teammanagers 0,67 fte
Informatiebeveiliging en privacy 0,56 fte
Bestuurscommunicatie 0,66 fte
Bestuurssecretariaat 0,22 fte
Voorzitterschap OR 0,11 fte

Daarnaast zij inhuur budgetten opgenomen voor project/programma manager stikstof en projectmanager projecten.

8.4 Begrote kosten OWO

Pag 15 – wat zijn de totale begrote kosten voor de OWO in 2023 en hoe verhouden die zich tot de begroting 2022?

2023 – 6,6 miljoen en 2022 – 5,9 miljoen.

8.5 Circulaire economie

Pag 24 – ‘Verder steunen we initiatieven tot het komen tot een circulaire economie’ zijn hier voorbeelden dan – zet de gemeente zich hier nog actief voor? Zijn stimuleringsmaatregelen/gelden beschikbaar om dit te bevorderen?

In de gesprekken met onze ondernemers zijn duurzaamheid en het komen tot een circulaire economie vaste gespreksonderwerpen. Geïnteresseerde ondernemers brengen wij in contact met de Vereniging Circulair Friesland, waar we als gemeente bij zijn aangesloten. De Vereniging Circulair Friesland is een samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en overheid gefinancierd door o.a. de Provincie Friesland. Ze zijn actief op 11 thema's met vele cross-overs en hebben een netwerk van circulaire voorlopers. Ook op het gebied van stimuleringsmaatregelen zijn zij deskundig.

8.6 Stichting Sportgebouw Kortezwaag

Pag 32 – wanneer is gebouw van Stichting Sportgebouw Kortezwaag overgenomen? Hoeveel heeft dit gekost? Wanneer is dit met de raad gecommuniceerd? Had dit niet via een raadsvoorstel gemoeten?

Dit is besloten door de raad in de raadsvergadering van 7 juni 2021 en was een gevolg van een rechtszaak die Stichting Sportgebouw Kortezwaag had aangespannen tegen de gemeente. Het gebouw is overgenomen voor €250.000 en wordt in 20 jaar afgeschreven. In het sportgebouw zitten de kleedkamers van voetbalvereniging VV Gorredijk, korfbalvereniging LDODK en rugbyclub de Wrotters.

8.7 Stimulering initiatieven leefomgeving

Pag 37- ‘We stimuleren inwoners om meer initiatieven te starten om hun leefomgeving te verbeteren’ – hoe gaat de gemeente dit stimuleren? Aanvraagformulier alleen is toch niet stimuleren?

We zijn actief met de dorpen in gesprek en wijzen met regelmaat inwoners – die een wens of verzoek hebben – naar de mogelijkheid om een initiatief in te dienen. Daarnaast stellen we middelen beschikbaar als aanjager voor het in uitvoering brengen van goede initiatieven.

8.8 Monitoring voortgang WEN

Pag 59 – ‘Wijnjewoude - we monitoren de voortgang’ – hoe, zijn financiële rapportages ontvangen van de WEN over de voortgang van het project ontvangen? Zo ja, waarom zijn die niet onder de ingekomen stukken verantwoord?

Er zijn tot op heden twee formele voortgangsgesprekken met WEN gevoerd. Deze waren op 8 december 2021 en 5 juli 2022. Het karakter van deze gesprekken liggen op uitwisseling van ervaringen, over de voortgang van het programma en het wegnemen van eventuele belemmeringen. Deze gesprekken gaan niet over de financiële verantwoording. Over de financiële verantwoording van WEN aan de gemeente zijn in de Samenwerkingsovereenkomst afspraken gemaakt. Samengevat is overeengekomen dat WEN 3 maanden na het verstrijken van een periode een financiële verantwoording, inclusief accountantsverklaring, aan de gemeente stuurt. De afgesproken periodes zijn 2021-2022, 2023-2025 en 2026-2028. Dat betekent dat de eerste periode nog niet is afgelopen en WEN ook nog geen financiële verantwoording heeft hoeven af te leggen.

8.9 Doorstroming lokale woningvoorraad

Pag 67 – we bevorderen waar mogelijk de doorstroming van de lokale woningvoorraad – ‘we onderzoeken, inventariseren, maken ons sterk – maar wat gaat de gemeente concreet doen?

- Hoeveel doorstroom wil de gemeente creëren?
- Is er beeld op hoeveel van welk type woning noodzakelijk is om doorstroom te creëren?
- Heeft de gemeente inzicht in de huidige doorstroom, zo ja, wat zijn de cijfers?
- Is de gemeente voornemens de bouw van bepaalde type woningen te stimuleren, zo ja hoe?

Uw vragen zijn zeer relevant. Wij zullen ze meenemen bij de door ons uit te (laten) voeren onderzoeken en inventarisaties. Uiteindelijk zullen de resultaten daarvan worden opgenomen in het Actieplan Wonen dat voor de tweede helft 2023 staat gepland voor besluitvorming in uw raad.